

این روزها انتشار فهرست بدهکاران کلان بانکی به شدت رسانه‌ای و خبرساز شده است. سوال این است که ملاک و نصاب بدهی بانکی مشمول این قبیل فهرست‌ها چیست و اطلاعات بانکی آن بایستی دربردارنده چه ویژگی‌هایی باشد؟ آیا این اقدام موجب شفافیت در عملکرد بانک‌ها و پیشگیری از وقوع تخلفات و پرداخت تسهیلات خارج از ضابطه در نظام بانکی کشور و تسریع در وصول مطالبات معوق بانک‌ها و سهولت پرداخت تسهیلات بانکی به مردم و بهره‌مندی آنان از خدمات بانکی خواهد شد یا فقط تاثیر رسانه‌ای دارد؟

فعلا داوری در این باره زود است، اما بایستی بدین نکته توجه داشت که اعتماد متقابل بین بانک و مشتری، پایه اساسی و همراه همیشگی صنعت بانکداری بوده است.

ادامه در همین صفحه

ادامه از همین صفحه

تا اعتماد نباشد، مشتری حاضر نخواهد شد منابع مالی خود را در اختیار بانک بگذارد و سپرده‌گذاری نماید. به همین جهت، حفظ اطلاعات بانکی مشتریان از جمله بدهی‌های ترین وظایف شغلی و قانونی بانکداران در همه دنیاست. مطابق رویه شناخته‌شده بین‌المللی، اطلاعات بانکی مردم جز در موارد بسیار محدود، یعنی دستور مراجع صلاحیت‌دار قضایی، قابل اعلام به دستگاه‌های اجرایی و انتشار در رسانه‌های جمعی نیست. به یاد دارم که در دهه ۱۳۶۰ از یکی از پرونده‌های بانکی، مراجع قضایی کشور سوئیس نه به دلایل سیاسی بلکه به دلایل حقوقی، حاضر به صدور دستور الزام بانک خارجی ذی‌ربط به ارائه اطلاعات بانکی خواننده دعوی به خواهران ایرانی نشد، زیرا اطلاعات بانکی مردم در این کشور به راحتی قابل دسترسی حتی از طریق مراجع قضایی نیست، چه برسد به آنکه هدف، انتشار اطلاعات بانکی مردم در رسانه‌های جمعی باشد. دلیل منطقی این عرف مسلم بانکی نیز ساده و روشن است؛ اطلاعات بانکی مردم، جزو حریم خصوصی آنان است و ورود به حریم خصوصی دیگران جزو در موارد صریح قانونی، شرعا و قانونا مجاز نیست. از همین رو، اگر قرار باشد اطلاعات بانکی مردم به راحتی و بدون ترس از عواقب قانونی آن منتشر شود و یا در اختیار اشخاص مختلف قرار گیرد، در آن صورت کسی جرأت نخواهد کرد سپرده‌های خود را در اختیار بانک‌ها گذارد.

خوشبختانه در کشورمان چه قبل و چه بعد از انقلاب کم و بیش این قاعده اصلی در بانک‌ها رعایت می‌شده است؛ یعنی مدیریت‌های حقوقی بانک‌ها جز براساس حکم صریح قانونگذار و دستور مراجع قضایی، مجاز به افشای اطلاعات بانکی مشتریان خود نبوده‌اند. از نظر موازین قانونی نیز برابر اصل ۲۲ قانون اساسی، «حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است، مگر در مواردی که قانون تجویز کند.» همچنین ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامی در مورد افشای غیرمجاز اسرار مردم گفته است: «کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود مجرم اسرار می‌شوند هرگاه در غیر از موارد قانونی، اسرار مردم را افشا کنند به سه ماه و یک روز تا یک سال حبس و یا به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تا ۶میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شوند.» افزون بر این مستندات قانونی، طبق اصول و موازین قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها چه به عنوان وکیل و شریک سپرده‌گذاران یا به عنوان طرف معامله تسهیلات‌گیرندگان، امین مردمند و مجاز نیستند اطلاعات بانکی مشتریان خود را به راحتی و بدون مجوز قانونی در اختیار دیگران گذارند. در این زمینه

فرصت امروز

برای کسب و کار آفرینی

چرا چینی‌ها در آفریقا سرمایه گذاری می‌کنند؟

الگوی چینی سرمایه گذاری

الزام بانک‌ها به انتشار اسامی بدهکاران

بانک‌ها را تفویض نموده است. قسمت یک بند «د» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در این باره گفته است: «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با استفاده از سامانه اطلاعاتی خود و عندالزوم اطلاعات دریافتی از بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی (موضوع جزء ۲ این بند) و براساس تعاریف و مصادیق تعیین‌شده توسط شورای پول و اعتبار، مانده تسهیلات و تعهدات کلان و میزان پرداختی و مانده تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط و میزان پرداختی هر یک از بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی را به تفکیک هر یک از اشخاص با تعریف شورای پول و اعتبار (مرتبط یا ذی‌نفع واحد)، نرخ سود، مدت بازپرداخت، دوره تنفس، وضعیت بازپرداخت (جاری)، سررسید گذشته، معوق یا مشکوک‌الوصول)، نوع و میزان وثیقه دریافت‌شده بر تارنمای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در دسترس عموم قرار داده و به صورت فصلی به‌روزرسانی نماید.»

در حال حاضر، شبکه بانکی کشور برای انتشار اسامی بدهکاران کلان بانکی، با دو مستند قانونی متفاوت مواجه است؛ از یکسو، دستور وزارت اقتصاد که فراتر از قانون بودجه سال ۱۴۰۱، به بانک‌ها تکلیف کرده است تا رأساً مبادرت به انتشار تسهیلات معوق کلان بیش از یک هزار میلیارد ریال نمایند. از دیگر سو، مستند بعدی، قانون بودجه ۱۴۰۱ است که در این مورد فقط بانک مرکزی را موظف کرده و اجازه انتشار اطلاعات بانکی بدهکاران کلان بانک‌ها را براساس مشخصات و کیفیت مصوبات شورای پول و اعتبار داده است. به بیان بهتر، در مصوبه مجلس، بانک‌ها رأساً مجاز یا موظف به انتشار اطلاعات بانکی مردم نشده‌اند. بنابراین در این وضعیت، تکلیف بانک‌ها چیست و رفتار قانونی بانک‌ها در این زمینه چگونه باید باشد؟ در پاسخ بدین پرسش می‌توان گفت: اتخاذ تصمیم در این زمینه به لحاظ مدیریتی، در صلاحیت هیأت مدیره محترم هر یک از بانک‌هاست که در چارچوب قانون بودجه مصوب مجلس حرکت کنند یا متولی اجرای بخشنامه وزارت اقتصاد باشند! اما از نظر موازین کارشناسی بانکی معتقدم که در این‌گونه موارد قطعاً قانون مصوب مجلس شورای اسلامی به اجرای بخشنامه وزارت اقتصاد برتری دارد، زیرا:

یکم؛ گرچه در حال حاضر از نظر مالکیتی و مدیریتی در کشور، سه نوع بانک (بانک‌های دولتی، خصوصی و خصوصی)، وجود دارد، اما تنوع مالکیت بانک‌ها به معنای آن نیست که در کشورمان، دو نوع عملیات بانکی یعنی بانکداری دولتی و بانکداری خصوصی وجود دارد و هر یک از آنان، ساز خود را می‌نوازند؛ در حالی که برعکس، براساس قوانین فعلی، سیاست‌گذار و ناظر قانونی همه بانک‌ها و

موسسات اعتباری، خواه بانک دولتی باشند و خواه بانک خصوصی و خصوصی، فقط شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی است. مباحثی مانند انتشار فهرست ابربدهکاران بانکی، طرح پرداخت تسهیلات زیر ۱۰۰ میلیون تومان با یک ضامن و طرح استرداد سود مازاد تسهیلات بانکی با هر درجه از اهمیت از جمله موضوعات مرتبط با سیاست‌گذاری در امور بانکی و صرفاً در صلاحیت شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی است. بنابراین اگر قرار باشد به جای شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی، دستگاه‌های اجرایی، کار سیاست‌گذاری امور بانکی و طراحی فرآیندهای بانکی را برعهده بگیرند، این رویه موجب سردرگمی در فعالیت بانک‌ها خواهد شد و مهمتر از آن، عدم توجه بدین موضوع اساسی به تدریج نقض استقلال بانک مرکزی را به همراه خواهد داشت.

دوم؛ این نکته از اصول بدهی و الفبای علم حقوق است که در تعارض بین قانون و بخشنامه قطعاً مقررات قانون حاکمیت خواهد داشت و بخشنامه از نظر حقوقی و اجرایی در برابر قانون، قابل استناد نیست و به اصطلاح، تاب تعارض با قانون را ندارد. در موضوع مورد بحث، بخشنامه وزارت اقتصاد، بانک‌ها را موظف به انتشار فهرست اسامی بدهکاران کلان بانکی (با مبالغ بالای ۱۰۰ میلیارد تومان) کرده است؛ در حالی که قانون مصوب مجلس فقط به بانک مرکزی این وظیفه را محول و بانک‌ها را موظف به همکاری با بانک مرکزی نموده است. پس این تعارض را بایستی به نفع قانون حل کرد.

سوم؛ قانونگذار برای انتشار فهرست موردنظر، کیفیت فنی خاصی را مقرر کرده است که از جمله آن، تعیین تعاریف و مصادیق قانون براساس مصوبه شورای پول و اعتبار و همچنین اعلام نرخ سود، مدت بازپرداخت، دوره تنفس، وضعیت بازپرداخت (جاری)، سررسید گذشته، معوق یا مشکوک‌الوصول)، نوع و میزان وثیقه دریافت شده است؛ در حالی که آمارهایی که تاکنون توسط بعضی از بانک‌ها منتشر شده است، هیچ کدام دارای مشخصات فنی موردنظر قانونگذار نیست و به علاوه مهمتر از آن، این آمار توسط بانک مرکزی راستی‌آزمایی و تایید نشده است، در نتیجه فاقد ارزش قانونی و اعتبار علمی برای استناد در کارهای پژوهشی است.

ضمن تاکید بر لزوم اجرای دقیق قانون مصوب مجلس توسط بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور، اعم از بانک‌های خصوصی، دولتی و خصوصی و صرف نظر از این مباحث حقوقی، بایستی بدین نکته مهم توجه کرد که هم وزیر اقتصاد و هم معاون بانکی او، هدف از الزام بانک‌ها به انتشار فهرست موردنظر را ایجاد شفافیت عملکرد بانک‌ها اعلام کرده‌اند. بسیار خب، شفافیت در عملکرد بانک‌ها از جمله

قیمت‌ها شبانه باد کردند بازار خرید خودرو پنجر شد!

کویک آر، تیبا هاچ‌بک، سمند و رانا چهار خودرویی بودند که در هفته جاری ۵ تا ۱۳ میلیون تومان رشد قیمت داشتند. با گذشت حدود دو هفته از فعالیت بازار خودرو در کشور، موتور افزایش قیمت‌ها گرم شده و قدرت خرید مشتریان هر روز نسبت به گذشته با کاهش مواجه می‌شود...

شاخص بورس تهران بالاخره به سطح ۱,۵ میلیون واحدی می‌رسد؟

خیز سوم بورس

فرصت امروز: بازار سهام، آخرین روز معاملاتی هفته گذشته را سبزیپوش به پایان رساند و نماگر اصلی تالار شیشه‌ای در این روز با ۸ هزار و ۱۰۰ واحد افزایش در ارتفاع یک میلیون و ۴۵۴ هزار واحدی قرار گرفت تا با رشد ۰,۵۶ درصدی بار دیگر از میانه کانال ۱,۴ میلیون واحدی عبور کند. آنچه عملکرد بازار سهام در هفته گذشته را تحت تاثیر قرار داد، بخشنامه جنجالی عوارض صادراتی بر محصولات معدنی در شامگاه دوشنبه بود که فضای بورس را در روز سه شنبه بهم ریخت و باعث شد تا شاخص بورس تهران با افت قابل توجه ۲۳ هزار واحدی، روزی کاملاً سرخ را شاهد باشد؛ روزی که تمامی عقبگرد سهام در آن ناشی از بدبینی قابل‌توجه بازار به نحوه تصمیم‌سازی دولتی بود تا منفی‌ترین روز بورس تهران در طول سه ماه گذشته رقم بخورد. با این حال به نظر می‌رسد که این فضای تردید و ناطمینانی در تالار شیشه‌ای تا حدودی در آخرین روز معاملاتی هفته فروکش کرد، تا بازار سهام هفته را سبزیپوش به پایان برساند...

ایران در رتبه هفتم پایین‌ترین بدهی خارجی در جهان ایستاد

پاندمی بدهی در اقتصاد جهانی

مدیریت و کسب‌وکار

تکنیک‌های طراحی کمپین هدف گذاری مجدد با تاثیر گذاری بالا

هدف گذاری مجدد بر روی مشتریان یک امر دلخواهی برای برندها نیست. امروزه تمام بازارباباها در دنیایی مشغول بازاریابی و تاثیر گذاری بر روی مخاطب هدف هستند که رقابت بسیار زیادی در آن جریان دارد. درست به همین خاطر باید همیشه آمادگی لازم برای استفاده از شیوه‌های تازه و تاثیر گذار را داشته باشند، در غیر این صورت مشتریان به سادگی سراغ دیگر برندهای حاضر در بازار می‌روند. یکی از نکات مهم در این میان تلاش برای جلب نظر مشتریان به ظاهر از دست رفته است. به عنوان مثال، اگر یکی از مخاطب هدف برند شما پس از چک کردن سایت رسمی فروشگاه‌تان اقدام به افزودن برخی از محصولات به سبد خریدش کرد و به طور ناگهانی دیگر آن را نهایی نکرد، شما نباید یا پس بکشید. یک کمپین هدف گذاری مجدد در این شرایط امکان تاثیر گذاری حرفه‌ای بر روی مخاطب هدف را به همراه خواهد داشت. شما با چنین کاری به سادگی هرچه...

حقوق اساسی مشتریان بانکی اعم از سپرده‌گذاران و تسهیلات‌گیرندگان و صاحبان سهام بانک‌هاست و بسیار ضروری است، اما انتشار این قبیل آمارها بایستی متکی به قانون و تفکیک شده و با جزئیات موردنظر قانونگذار و همچنین مستند و قابل اتکا و مهمتر از همه، راستی‌آزمایی‌شده توسط بانک مرکزی باشد. به عنوان مثال باید مشخص شود که چرا در فهرست اعلامی توسط بانک ملی ایران، از واژه «برخی» استفاده شده است که به نوعی ناخودآگاه کامل نبودن فهرست مورد بحث را به ذهن متبادر می‌کند. همچنین با توجه به آنکه مسئولیت وصول مطالبات بانک‌ها و موسسات اعتباری ادغام شده در بانک سپه قانوناً برعهده این بانک است، آیا فهرست اعلام‌شده توسط بانک سپه کامل است و شامل همه مطالبات (معوق، سررسید گذشته و مشکوک‌الوصول) بانک‌ها و موسسات اعتباری ادغام‌شده در این بانک می‌شود یا فقط مربوط به مطالبات بانک سپه است؟ بدین لحاظ، تصور می‌کنم که برای ایجاد شفافیت مالی موردنظر وزیر محترم اقتصاد، ضرورت دارد به جای این قبیل آمارهای کلی خارج از مدار بانک مرکزی، علاوه بر تابع مقررات بورس باشند و عملکرد مالی خود را در کدال بورس هستند و عملکرد آنان در کدال بورس موجود و قابل دسترس است، بانک‌های دولتی و خصوصی هم تابع مقررات بورس باشند و عملکرد مالی خود را در کدال بورس وارد نمایند و علاوه بر آن، همه بانک‌های خصوصی و دولتی و خصوصی مکلف باشند هر ساله پس از برگزاری مجمع عمومی سالیانه صاحبان سهام، گزارش مالی ارائه‌شده به جمع عمومی و همچنین گزارش کامل بازارس قانونی بانک را در سایت خود بارگذاری نمایند، تا هم مردم بدین گزارش‌ها دسترسی آسان داشته باشند و هم پژوهشگران بانکی بتوانند به اطلاعات بانکی مستند و قابل اتکا استناد نمایند. کلام آخر آنکه قانون مصوب مجلس شامل همه بانک‌های دولتی و خصوصی می‌شود و هیچ عذر و بهانه‌ای نیز برای عدم اجرای قانون پذیرفته نیست، اما از نظر بانکی، انتشار این قبیل آمارها از مطالبات شبکه بانکی کشور، زمانی موثر و راهگشاست که جنبه بازآرندگی داشته باشد و از وقوع قضائیه، سرعت بانکی پیشگیری نماید و به این پرسش مردم پاسخ داده شود که اشخاص برخوردار شده از این تسهیلات کلان چگونه و با چه فرآیندی موفق به گرفتن تسهیلات از سیستم بانکی کشور می‌شوند و هم اینکه این اقدام همراه با هماهنگی کامل بین بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور و قوه قضائیه، سرعت وصول مطالبات معوق بانک‌ها و موسسات اعتباری از طریق مراجع قضایی را تسریع بخشد و موجب افزایش توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها شود. امید است چنین باشد!

نگاه

افزایش تعرفه چه تأثیری بر اشتغال دارد؟

از آزادسازی تجاری تا اشتغال صنعتی

ترکیب نادرست سیاست‌های کلان اقتصادی و سیاست صنعتی می‌تواند اقتصاد را در مسیری اشتباه قرار دهد؛ کما اینکه سیاست‌های حمایتی و نرخ‌های تعرفه بالا به عنوان ویژگی‌های بارز اقتصاد ایران باعث شده است تا کشورمان شاهد یکی از بسته‌ترین اقتصادهای جهان باشد. همچنین اقتصاد ایران در این سال‌ها با پدیده رشد بدون اشتغال در بخش صنعت مواجه بوده که ادامه این وضعیت می‌تواند به تشدید معضل بیکاری به ویژه برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی منجر شود.

آزادسازی تجاری چه تأثیری بر اشتغال صنعتی دارد؟ در پاسخ به این سوال، بازوی پژوهشی وزارت صمت در یک گزارش به بررسی «اگر دبیسی اقتصادی و اشتغال‌زایی در سیاست صنعتی؛ ملاحظاتی برای ایران» پرداخت و با استناد به تجربه اندوژی نشان داد که یکی از مهمترین سیاست‌گذاری‌های صنعتی برای اشتغال‌زایی پایدار، توجه به بخش خارجی اقتصاد است؛ این در حالی است که راهبردهای تجاری در ایران از ارتباط منطقی بین حوزه صادرات و واردات برخوردار نیست و عدم به‌کارگیری راهبردهای مشخص تجاری به نفع رشد اقتصادی و در راستای بسط منافع رشد و اشتغال، باعث شده است تا دستگاه‌های متولی تجارت خارجی در کشورمان بیشتر متولی امور بوروکراتیک باشند.

براساس گزارش موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، بخش صنعت با توجه به سهم مهم آن در تولید ناخالص داخلی کشور، تاثیر بسزایی در اشتغال‌زایی دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که بین سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲، سهم بخش صنعت از اشتغال کشور با شیب ملایمی افزایش یافته است؛ بیشترین کاهش اشتغال صنعت (ساخت) مربوط به سال ۱۳۹۱ و بیشترین رشد اشتغال صنعت (ساخت) مربوط به سال ۱۳۸۶ بوده است. افزایش و کاهش اشتغال‌زایی، بیشترین تاثیر را از حجم سرمایه‌گذاری پروانه‌های بهره‌برداری و نیز تغییرات محیط کلان می‌گیرد. به عنوان نمونه، تغییرات محیط سرمایه‌گذاری، شوک‌های بیرونی همچون تحریم‌های اقتصادی، تغییرات تقاضای کالاها در بازار (تغییرات موجودی انبار) و عدم‌ایفای تعهدات دولت در زمینه سهم صنعت از منابع ناشی از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها موجب‌ات کاهش بیشتر رشد بخش صنعت و در نتیجه کاهش اشتغال صنعتی را فراهم آورده است. بنابراین افزایش تعداد شاسفان در کارگاه‌های صنعتی ۱۰فتر کارکن و بیشتر و کاهش در تعداد شاسفان ۱۰ساله در کل صنعت نشان‌دهنده در دست رفتن مسافل در کارگاه‌های خرد است. این موضوع با تشدید رکود از سال ۱۳۹۱ همزمان با تشدید تحریم‌های بین‌المللی نیز قابل مشاهده است که سبب تعطیلی برخی از بنگاه‌ها و افزایش بیشتر ظرفیت‌های بیکار شده است. صنایع خرد نقش قابل توجهی در اشتغال مستقیم صنعتی دارند و کاهش اشتغال این صنایع به کاهش کل اشتغال صنعت دامن زده است. علاوه بر این، نامطلوب بودن محیط سرمایه‌گذاری و کاهش سرمایه‌گذاری صنعتی در این دوره از دیگر عوامل دخیل در این خصوص است. سیاست‌های حمایتی و نرخ‌های تعرفه بالا، یکی از ویژگی‌های بارز اقتصاد کشور بوده که باعث شده است اقتصاد ایران، یکی از بسته‌ترین اقتصادهای جهان باشد. با تغییر تعرفه‌ها، اگر کالای وارداتی استفاده مصرفی داشته باشد، به صورت مستقیم و اگر استفاده واسطه‌ای یا سرمایه‌ای داشته باشد، به صورت غیرمستقیم قیمت‌ها تغییر می‌کند. این افزایش قیمت‌ها در چرخه اقتصاد بر بخش‌های مختلف اثر می‌گذارد و باعث تغییر هزینه‌های تولید، تقاضای عوامل تولید، درآمد عوامل تولید، درآمد و تقاضای خانوار، فروش بنگاه‌ها و سطح عمومی قیمت‌ها می‌شود. این اثرات به صورت همزمان در بازارهای به هم وابسته اتفاق می‌افتد و به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر بخش‌های مختلف اقتصاد اثر می‌گذارد.

به نظر می‌رسد دلیل عمده تفاوت قیمت کالاهای وارداتی و هزینه تمام‌شده واردات در کشور، موانع تعرفه‌ای نیست، بلکه موانع غیرتعرفه‌ای واردات (مانند تعدد مجوزهای لازم برای واردات، زمان لازم برای اخذ مجوزها و رانت واردات کالاهای خاص برای گروه‌های خاص) هم باید بررسی شود. بنابراین شاید یکی از سیاست‌های نادرست کشور، استفاده نابجا از سیاست تعرفه‌ای برای جبران افزایش نرخ ارز و کنترل قیمت کالاهای وارداتی و ایجاد شوک به بازار داخلی بوده است، به طوری که در سال‌هایی که شوک نرخ ارز به اقتصاد وارد شده، سعی شده است با کاهش نرخ تعرفه، آثار منفی آن جبران شود. کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه و ماشین‌آلات از نرخ تعرفه پایین برخوردار بودند ولی متوسط نرخ تعرفه آنها نیز در مقایسه با کشورهای دیگر بالا بوده است. با توجه به نظراتی رشد اقتصادی، واردات کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه یکی از عوامل تاثیرگذار بر رشد بوده و بالا بودن نرخ تعرفه آنها، افزایش هزینه‌های تولید و کاهش رشد اقتصادی را به همراه خواهد داشت و کاهش رشد اقتصادی نیز تاثیر منفی بر صادرات می‌گذارد.

بررسی ابزارهای سیاست‌های تجاری نشان می‌دهد که این سیاست‌ها می‌توانند در قالب مواردی نظیر موانع تعرفه‌ای، موانع غیرتعرفه‌ای، تسهیل تجاری و مشوق‌ها و حمایت‌ها، مقدار صادرات غیرنفتی را تحت‌تاثیر قرار دهند. افزایش موانع تعرفه‌ای بر واردات مواد اولیه، واسطه‌ای و سرمایه‌گذاری اثر گذاشته و موجب افزایش هزینه‌های تولید و کاهش قدرت رقابت‌پذیری تولیدکنندگان برای صادرات می‌شود. به‌علاوه، افزایش موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای به واسطه افزایش هزینه‌های تولید، شاخص تولیدکننده و مصرف‌کننده باعث کاهش نرخ ارز حقیقی و تغییر قیمت نسبی داخلی به خارجی و در نتیجه کاهش صادرات می‌شود. همچنین مشوق‌ها و حمایت‌ها از دیگر ابزارهای مهم سیاست تجاری هستند که می‌توانند مقدار صادرات غیرنفتی را تحت‌تاثیر قرار دهند؛ به عنوان مثال، مواردی نظیر اعتبار اکم و عدم تخصیص به‌موقع باعث کاهش صادرات خواهد شد.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که اشتغال فعالیت‌های «آماده‌سازی و ریسندگی الیاف نساجی»، «تولید روغن‌ها و چربی‌های گیاهی و حیوانی»، «تولید کود شیمیایی و ترکیبات نیتروژن»، «تولید الیاف مصنوعی»، «ساخت ملزومات و وسایل پزشکی و دندان‌پزشکی»، «تولید ابزار دستی موتوردار، تولید سایر ماشین‌آلات با کاربرد عام»، «تولید موتور و توربین»، «تولید سایر فرآورده‌های شیمیایی» و «تولید ماشین‌آلات متالورژی» به ترتیب بیشترین تاثیرات مثبت را از افزایش نرخ‌های تعرفه می‌پذیرند، به طوری که با افزایش ۱۰۰درصد در نرخ تعرفه واردات فعالیت «آماده‌سازی و ریسندگی الیاف نساجی»، میزان اشتغال در این فعالیت با فرض ثبات سایر شرایط به طور متوسط ۶۱درصد افزایش خواهد یافت.

در سوی مقابل نیز اشتغال فعالیت‌های «تولید ماشین‌آلات کشاورزی و جنگلداری»، «تولید ماشین‌آلات استخراج معدن و ساختمان»، «تولید مواد شیمیایی اساسی»، «تولید نشاسته و فرآورده‌های نشاسته‌ای»، «تولید قطعات و لوازم الحاقی وسایل نقلیه موتوری» و «تولید تجهیزات روشنایی برقی» به ترتیب بیشترین تاثیرات منفی را از افزایش نرخ‌های تعرفه می‌پذیرند. نتایج این مطالعه همچنین نشان می‌دهد که اشتغال زیربخش‌های ساخت کارخانه‌ای، نسبت به حفاظت‌های تعرفه‌ای حساسیت دارد و پیش شرط توسعه اشتغال صنعتی، علاوه بر توسعه صادرات و خلق شغل‌های جدید، مدیریت واردات در حفاظت از شغل‌های موجود برای یک دوره مشخص زمانی است.

فرصت امروز: نتایج مطالعه بانک جهانی نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری مستقیم سایر کشورها در قاره آفریقا جذب محیط‌هایی شده است که از حقوق مالکیت و حاکمیت قانون خوبی برخوردارند، در حالی که سرمایه‌گذاری چینی‌ها در محیط‌هایی که ثبات سیاسی بهتری داشته‌اند، بیشتر بوده است، زیرا چینی‌ها نسبت به حاکمیت قانون در مقایسه با سرمایه‌گذاران غربی حساسیت کمتری دارند. در واقع، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین با حقوق مالکیت/حاکمیت قانون، همبستگی منفی اندکی دارد که نشان می‌دهد چینی‌ها توجه کمتری به مسئله حقوق مالکیت/حاکمیت قانون ندارند و این در حالی است که سرمایه‌گذاری چینی‌ها در آفریقا، همبستگی مثبتی با ثبات سیاسی دارد.

براساس یافته‌های بانک جهانی، سرمایه‌گذاری چینی‌ها همانند غربی‌ها سود-محور بوده است و بررسی‌ها نشان می‌دهد که شرکت‌های چینی، میزان بیشتری از سرمایه را روانه بخش‌های مهارت‌بر در کشورهای دارای نیروی کار ماهر کرده‌اند. این الگو درخصوص عامل سرمایه به این صورت بوده است که سرمایه‌گذاری‌های بیشتری در بخش‌های کمتر سرمایه‌بر در کشورهای دارای سرمایه فراوان انجام شده است. این الگوها در کشورهای که بی‌ثباتی سیاسی دارند، به شکل قوی‌تری مشاهده شده است که نشان از انگیزه‌های قوی‌تر برای حداکثرسازی سود در محیط‌های سخت‌تر دارد. همچنین گسترش بازار، یکی دیگر از دلایل سرمایه‌گذاری چینی‌ها در آفریقا بوده و هرچه کشورهای آفریقایی بازار بزرگ‌تری داشته‌اند، این سرمایه‌گذاری بیشتر بوده است. به گفته بانک جهانی، ۷۲ درصد پروژه‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های خصوصی چین در آفریقا در بخش خدمات بوده است؛ ۱۵ درصد از سرمایه‌گذاری‌ها در بخش تولیدات صنعتی و مابقی در حوزه بخش کشاورزی و بخش‌های مرتبط با منابع طبیعی تقسیم شده است.

سرمایه‌گذاری چین در قاره سیاه

بازوی پژوهشی اتاق بازرگانی ایران در گزارش تازه خود به بررسی «دلایل سرمایه‌گذاری چینی‌ها در آفریقا» پرداخته که چکیده‌ای از گزارش بانک جهانی طی دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ است. نتایج مطالعه موسسه اقتصادی دانشگاه آکسفورد به نمایندگی از بانک جهانی درباره روابط چین و قاره آفریقا در زمینه سرمایه‌گذاری نشان می‌دهد که هرچند سهم چین از کل سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در قاره آفریقا کم بوده، اما به‌سرعت افزایش یافته است. سرمایه‌گذاری چینی‌ها درست مشابه سرمایه‌گذاران غربی جذب کشورهای غنی از منابع طبیعی شده است، اما یک نکته مهم در توزیع سرمایه‌گذاری چینی‌ها در مقایسه با سرمایه‌گذاران غربی، بی‌تفاوتی سرمایه‌گذاران چینی به حقوق مالکیت/حاکمیت قانون در کشورها نیست. سرمایه‌پذیر است. این در حالی است که غربی‌ها بیشتر تمایل دارند سرمایه‌های خود را از محیط‌های با حکمرانی ضعیف دور نگه دارند، در نتیجه، سرمایه‌گذاری چینی‌ها در کشورهایی که حکمرانی ضعیفی دارند به نسبت هم‌تایان غربی خود بالا بوده است.

چرا چینی‌ها در آفریقا سرمایه‌گذاری می‌کنند؟

الگوی چینی سرمایه‌گذاری

خارجی این کشور، ارتباط نظام‌مندی نشان نمی‌دهد. موضوعی که ربطی مستقیم به سود دارد، در واقع در کشوری که هزینه سرمایه بالاتر است، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در بخش‌های سرمایه‌بر متمرکز شده است، به‌ویژه در بازارهایی که از نظر سیاسی بی‌ثبات هستند. یک توضیح بالقوه این است که در محیط‌های کسب‌وکار بی‌ثبات به لحاظ سیاسی، سرمایه‌گذاری با ریسک بیشتری همراه است و البته بازده انتظاری نیز به همین میزان می‌تواند بالاتر باشد.

در این گزارش، الگوی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی عمودی که ناظر به تفاوت کشورها در بهره‌مندی از عوامل تولید است، بررسی شده است، اما گونه دیگری از سرمایه‌گذاری با هدف دستیابی شرکت‌ها به بازار بزرگ‌تر در خارج از کشور مبدأ صورت می‌گیرد که سودآوری هدف آن است. این فرضیه یابانی نیز بدین صورت تأیید شده است که کشور مقصد سرمایه‌گذاری شرکت‌های چینی، اندازه بازار بزرگ‌تری داشته یا هزینه حمل کالا یا خدمات از چین به آنها بالا بوده است، بنابراین سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی افقی چین در کشورهای آفریقایی که بازار بزرگ‌تری دارند بیشتر صورت گرفته است.

یک بررسی کوتاه از روابط چین و آفریقا بر مبنای داده‌های شرکتی مویبد نکاتی در همین باره است. برای این منظور، یک اقتصاد جهانی چندبخشی و چند کشور را در نظر بگیرید. بخش‌ها از نظر مهارت و میزان سرمایه متفاوت هستند، در حالی که کشورها از نظر بهره‌مندی از عوامل تولید، کیفیت محیط نهادی و ثبات سیاسی متفاوتند. یک سرمایه‌گذار (شرکت) از کشور مبدأ را در نظر بگیرید که تصمیم می‌گیرد در کدام کشور و بخش سرمایه‌گذاری کند. انگیزه سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌تواند فروش کالاها و خدمات در کشور میزبان از جمله واسطه‌گری تجاری از کشور مبدأ (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی افقی)، یا بهره‌برداری از هزینه‌های پایین‌تر تولید در مقایسه با کشور مبدأ (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی عمودی) باشد. ابتدا سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی عمودی را در نظر می‌گیریم. انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبتاً بیشتر در بخش‌هایی صورت بگیرد که بازده سرمایه‌گذاری بالاتر است. در دنیای چند عاملی، چند کشوری و چند بخشی که تحرک نیروی کار کامل و بی‌نقص نیست، بازده سرمایه‌گذاری در بخش‌های مهارت‌بر در کشوری که دارای نیروی کار ماهر است بیشتر خواهد بود، زیرا هزینه نیروی کار ماهر در این کشورها نسبتاً پایین‌تر از کشورهایی است که با کمیابی نیروی کار ماهر روبه‌رو هستند. انتظار می‌رود چنین رابطه مثبتی بین فراوانی سرمایه در یک کشور و میزان سرمایه در بخش‌های اقتصاد آن دیده شود. با این حال، با توجه به تحرک قابل‌توجه سرمایه، این امر امکان‌پذیر است که دارای ظرفیتهایی که سرمایه کمیاب است و در نتیجه هزینه اجاره سرمایه بالا است، شاهد جریان سرمایه بیشتری از جانب چین در بخش‌های سرمایه‌بر در این کشورها باشیم.

تعدادی از سرمایه‌گذاری‌های کلان که در حوزه پروژه‌های منابع طبیعی صورت گرفته است، توسط شرکت‌های دولتی چین انجام شده‌اند، اما سرمایه‌گذاری شرکت‌های خصوصی کوچک و متوسط چین در آفریقا، تصویر بهتری از سرمایه‌گذاری چینی‌ها در این قاره نشان می‌دهد. براساس داده‌های پایگاه داده وزارت بازرگانی چین، تعداد کمی از سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی چین در بخش منابع طبیعی بوده است، بلکه به طور عمده سرمایه‌گذاران بخش خصوصی چین، در بخش خدمات سرمایه‌گذاری کرده‌اند و همچنین تعداد قابل‌توجهی از سرمایه‌گذاری‌ها، راهی بخش تولیدات صنعتی کشورهای آفریقایی شده است. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری چینی‌ها همانند غربی‌ها سودمحور بوده است و نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شرکت‌های چینی میزان بیشتری از سرمایه را روانه بخش‌های مهارت‌بر در کشورهای دارای نیروی کار ماهر کرده‌اند. این الگو درخصوص عامل سرمایه به این صورت بوده است که سرمایه‌گذاری‌های بیشتری در بخش‌های کمتر سرمایه‌بر در کشورهای دارای سرمایه فراوان انجام شده است. این الگوها در کشورهای که بی‌ثباتی سیاسی دارند به شکل قوی‌تری مشاهده شده است که نشان از انگیزه‌های قوی‌تر برای حداکثرسازی سود در محیط‌های سخت‌تر دارد. همانطور که اشاره شد، گسترش بازار از دیگر دلایل بنگاه‌های چینی برای سرمایه‌گذاری در آفریقا بوده است، زیرا همبستگی مثبتی بین اندازه بازار و میزان سرمایه‌گذاری در کشورهای آفریقایی مشاهده شده است. این همبستگی زمانی‌که هزینه تجارت بین‌المللی برای کشور مقصد سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد، تقویت می‌شود. همچنین چینی‌ها سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در بخش خدمات در کشورهای آفریقایی کرده‌اند که مستقل از اندازه بازار و هزینه‌های تجاری صورت گرفته‌اند، اما ارتباط همبستگی منفی میان این سرمایه‌گذاری‌ها و وجود نیروی انسانی ماهر و بهره‌مندی از منابع طبیعی مشاهده شده است. از سوی دیگر، سود بالای قبضه بازار، دلیل حضور شرکت‌های چینی در آفریقا بوده است. در مجموع، سرمایه‌گذاری چینی‌ها در بخش‌های سرمایه‌بر در کشورهای آفریقایی کم‌سرمایه بیشتر بوده است. همچنین فرضیه دیگر این مطالعه هم بدین ترتیب تأیید شد که سرمایه‌گذاری چینی‌ها جذب آن دسته از کشورهای آفریقایی شده است که از نظر سیاسی ثبات‌نا هستند، اما چرا چین به جای مناطق ثبات‌نا و امن جهان، مناطقی نظیر آفریقا را که سرمایه در معرض دست‌درازی قرار دارد، برای ریسک‌کردن انتخاب کرده است؟

از اندازه بازار تا فراوانی سرمایه

گزارش بانک جهانی در پاسخ به سوال مذکور اینطور پاسخ می‌دهد که اگرچه «ثبات سیاسی کشورهای آفریقایی مقصد» بر الگوی توزیع سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شرکت‌های چینی در بخش‌های اقتصادی مختلف این قاره تاثیر گذاشته است، اما در همین حال، کیفیت حکمرانی کشورها (شاخص‌های حاکمیت قانون) با الگوی سرمایه‌گذاری مستقیم

کرکره بازار مسکن نیمه‌باز است

مستاجران نگران تابستان

خرید و فروش و اجاره حکایت دارد. اما در حالی که رکود کماکان بر بازار مسکن حکفرماست، واسطه‌های ملکی می‌گویند امتناع مالکان از فروش مسکن تا کشف قیمت‌های جدید از یک طرف و پایین بودن توان طرف تقاضا از سوی دیگر، فضای سردرگمی را در بازار مسکن ایجاد کرده است. این تغییر رویکرد بعضی فروشندگان، پس از رشد ۶ درصدی قیمت مسکن در اسفندماه اتفاق افتاده ولی عمده کارشناسان برای سال جاری، افزایش کمتر از تورم عمومی را برای این‌س حوزه پیش‌بینی می‌کنند. به دنبال رشد ۶ درصدی قیمت مسکن شهر تهران در اسفندماه که طبق گفته فعالان بازار از عواملی همچون انتظارات تورمی قبل از عید، رشد ۴۰ تا ۵۰ درصدی قیمت نهاده‌های ساختمانی، تورم عمومی، افزایش ۵۷ درصدی نرخ دستمزد، طولانی شدن فرآیند مذاکرات وین، رکود ساخت و ساز و کم‌رقم بودن پروژه‌های دولتی نشأت می‌گیرد، آینده بازار مسکن در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته است.

واسطه‌های ملکی می‌گویند که در هفته‌های اخیر، رفتار طرف عرضه تغییر کرده و به رویکرد امتناع از فروش یا افزایش نرخ‌های پیشنهادی روی آورده است. در سوی مقابل، طرف تقاضا مقداری نسبت به خرید ترغیب شده اما توان ورود به بازار را ندارد. بسیاری از خانوارها نیز منتظر تأثیر پروژه بزرگ ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی بر بازار مسکن هستند و این دو عامل ظرفیت رشد سنگین قیمت را از بازار مسکن گرفته است. با توجه به قرار داشتن در ماه مبارک رمضان، بازار مسکن از رونق چندانی برخوردار نیست، اما تجربه نشان داده تعداد معاملات تأثیر چندانی بر قیمت‌ها ندارد. مهمترین عوامل اثرگذار بر این بازار، تورم عمومی و رشد بازارهای موزی است. در اسفندماه ۱۴۰۰ معاملات مسکن شهر تهران ۲۰ درصد نسبت به بهمن ماه کاهش پیدا کرد، اما قیمت‌ها ۶،۲ درصد رشد داشت و به رقم

بانک نامه

سقف وام قرض الحسنه

۲۰۰ میلیون تومان شد

به گفته رئیس دایره اعتبارات بانک‌های تجاری بانک مرکزی، سقف تسهیلات قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقیقی تا ۲۰۰ میلیون تومان افزایش پیدا کرده است. هاشم مولایی درباره افزایش وام قرض‌الحسنه در سال ۱۴۰۱ گفت: سقف تسهیلات قرض‌الحسنه اعطایی به اشخاص حقیقی تا ۲۰۰ میلیون تومان افزایش پیدا کرده و دوره بازپرداخت آن ۶۰ ماهه است. مولایی که در مصاحبه با رادیو سخن می‌گفت، افزود: سقف تسهیلات اشتغال‌زایی برای کسب و کارهای خرد و کوچک هم به ۵۰۰ میلیون تومان افزایش پیدا کرده و دوره بازپرداخت آن حداکثر ۸۴ ماه تعیین شده و به بانک‌های قرض‌الحسنه مهر رسالت هم ابلاغ شده است. او درباره اینکه چه شرکت‌ها و کسب و کارهایی می‌توانند از این تسهیلات استفاده کنند؟ گفت: هدف قانونگذار این است که کسب و کارهای خرد و کوچک و شرکت‌های کوچک رونق بگیرد و به تشخیص بانک می‌توانند از این تسهیلات بهره‌مند شوند و اشخاص حقیقی و کسانی هم که کسب و کاری را راه می‌اندازند، می‌توانند به این بانک‌ها برای دریافت مراجعه کنند.

برای تسهیل دسترسی به خدمات چک انجام شد

ثبت و صدور چک‌های جدید با پیامک

صادرکنندگان و دریافت‌کنندگان چک‌های جدید می‌توانند با ارسال پیامک به سرشماره ۴۰۴۰۷۰۱۷۰۱، نسبت به «ثبت»، «تایید دریافت»، «انتقال»، «استعلام» و همچنین «معرفی شماره تلفن همراه برای اطلاع از ثبت یا انتقال چک به نام فرد» اقدام کنند.

بانک مرکزی اعلام کرد که در راستای تسهیل دسترسی به خدمات چک‌های جدید بنفش‌رنگ برای مشتریان شبکه بانکی، امکان «ثبت»، «تایید دریافت» و «انتقال» تا سقف مبلغی ۱۵۰ میلیون ریال را از طریق پیامک فراهم کرد. همچنین امکان انواع استعلام بدون سقف مبلغی برای اطلاع از وضعیت چک و صادرکننده چک نیز با استفاده از ارسال پیامک فراهم شده است. از دیگر مزایای سامانه پیامکی، «معرفی شماره تلفن همراه برای اطلاع از ثبت یا انتقال چک به نام فرد» است. پس از ثبت شماره تلفن همراه در سرشماره ۴۰۴۰۷۰۱۷۰۱، هر زمان چکی در وجه فرد صادر شود، پیامک ثبت چک برای وی ارسال می‌شود.

پیش از این، دسترسی به سامانه صیاد و دریافت خدمات ثبت صدور، تایید دریافت و انتقال چک از طریق اینترنت بانک، موبایل‌بانک، برنامه‌های موبایلی، شعب و خودپردازهای بانک‌های عامل امکان‌پذیر بود و در حال حاضر، امکان انجام فرآیندهای مرتبط با چک از طریق پیامک نیز به این موارد افزوده شده است. یادآور می‌شود به موجب «قانون اصلاح قانون صدور چک» صادرکننده چک‌های جدید بنفش‌رنگ، موظف به ثبت سیستمی مندرجات چک شامل «تاریخ سررسید»، «مبلغ» و «اطلاعات هویتی ذی‌نفع» در سامانه صیاد می‌باشد و ذی‌نفع چک نیز هنگام دریافت برگ چک باید از ثبت سیستمی چک به نفع خود اطمینان حاصل کرده و پس از تطبیق مندرجات چک با اقلام اطلاعاتی ثبت شده در سامانه صیاد، نسبت به تایید یا عدم تایید آن اقدام کند. انتقال چک نیز صرفا از طریق سامانه صیاد امکان‌پذیر است. در صورت عدم ثبت سیستمی چک در سامانه صیاد و تایید آن توسط ذی‌نفع، بانک، امکان پرداخت وجه چک به ذی‌نفع را نخواهد داشت.

عرضه ارزهای خانگی سرعت گرفت

عقبگرد دلار در هفته گذشته

قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با تعیین مصادیق قاچاق ارز، مهلتی سه ماهه برای ثبت دلارهای خانگی در نظر گرفت و همسین امر باعث افزایش عرضه ارزهای خانگی به بازار و کاهش قیمت ارز در هفته گذشته شد. محمد کشتی‌آرای، ایاب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران درخصوص تحولات بازار طلا در هفته اخیر به ایرنا گفت: در یک هفته گذشته قیمت انس جهانی همواره سیر صعودی داشت و با ۲۲ دلار افزایش در معاملات روز پنجشنبه به یک هزار و ۹۶۷ دلار رسید. در طول این هفته به‌جز نوسانات بهای انس جهانی، نرخ ارز نیز نوسان شدیدی داشت به طوری که از ابتدای هفته با سیر صعودی به کانال ۲۸ هزار تومان در روز چهارشنبه وارد شد و حتی به قیمت ۲۸ هزار و ۲۵۰ هزار تومان رسید.

او با بیان اینکه انتشار دو خبر در روز چهارشنبه، نرخ ارز را تحت تأثیر قرار داد و موجب نزول قیمت ارز به کانال ۲۷ هزار تومان شد، افزود: یکی خبر آزادسازی منابع ارزی و دیگری اطلاع قاچاق ارز، ازجمله خانگی بیش از حد نصاب بود و موجب شد عرضه ارزهای خانگی به بازار افزایش یابد و در نتیجه نرخ ارز کاهش یابد. بنابراین می‌توان گفت افزایش قیمت انس جهانی طلا و کاهش نرخ ارز یکدیگر را پوشش دادند و قیمت طلا و سکه تغییر محسوسی نداشت، اما حباب سکه افزایش یافت. قیمت سکه طرح قدیم در آخرین معاملات روز پنجشنبه به ۱۲ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان رسید که به طور متوسط ۱۰۰ هزار تومان افزایش هفتگی و سکه طرح جدید به ۱۳ میلیون و ۱۵۰ هزار تومان رسید که ۱۸۰ هزار تومان افزایش قیمت حباب سکه را شاهد بودیم.

به گفته کشتی‌آرای، نیم‌سکه، ربع‌سکه و سکه‌های گرمی نیز در آخرین معاملات هفته گذشته نسبت به ابتدای هفته ۵۰ هزار تومان افزایش قیمت داشتند. قیمت هر مثقال طلای آب‌شده در هفته گذشته به طور متوسط ۶۷۰ هزار تومان افزایش یافت و در روز پنجشنبه با توجه به افزایش تقاضا برای خرید سکه به ۲۲۰ هزار تومان هم رسید. معاملات در هفته گذشته متعارف و عرضه و تقاضا نیز متعادل بود اما در روز پنجشنبه تقاضا بر ای خرید سکه افزایش یافت.

ایران در رتبه هفتم پایین‌ترین بدهی خارجی در جهان ایستاد

پاندمی بدهی در اقتصاد جهانی

درصد، انگلستان ۳۴۵ درصد و سنگاپور ۴۷۱ درصد اشاره کرد. درواقع، کشورهای دارای نسبت بدهی خارجی به تولید ناخالص داخلی کمتر از ایران را اقتصادهای کوچک جهان تشکیل می‌دهند و در بین ۳۰ اقتصاد بزرگ جهان، ایران کمترین نسبت بدهی داخلی، نسبت بدهی خارجی نزدیک به صفر (۲ درصد) و بالاترین نسبت دارایی دولت به بدهی را دارد. آمارهای بانک مرکزی نیز نشان‌دهنده روند نزولی بدهی خارجی کشور است. طبق آمارهای بانک مرکزی، مجموع بدهی‌های خارجی ایران در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۲ میلیارد و ۲۷۰ میلیون دلار بوده که این رقم در سال ۱۳۹۷ به رقم ۱۰ میلیارد و ۶۲۳ میلیون دلار کاهش یافت. با ادامه این روند، بدهی خارجی کشور در سال ۱۳۹۸ به رقم ۹ میلیارد و ۲۱۳ میلیون دلار و در سال ۱۳۹۹ به عدد ۹ میلیارد و ۱۴۲ میلیون دلار رسید. گزارش بانک مرکزی درخصوص وضعیت بدهی خارجی در نیمه نخست سال ۱۴۰۰ نیز از کمتر شدن حجم بدهی‌ها حکایت دارد، به طوری که میزان بدهی خارجی ایران در سه ماهه نخست پارسال، ۸ میلیارد و ۷۴۴ میلیون دلار بوده که در شش‌ماهه اول این سال به ۹ میلیارد و ۳۱ میلیون دلار رسید. طبق توضیحات بانک مرکزی با احتساب معوقه یک میلیارد و ۵۶۹ میلیون دلاری، مجموع بدهی خارجی ایران تا پایان شهریورماه ۱۴۰۰ به رقم ۱۰ میلیارد و ۵۹۹ میلیون دلار رسید. در دی ماه سال گذشته نیز رقم بدهی خارجی ایران حدود ۸۵ میلیارد دلار بود.

این در حالی است که برای مثال، بدهی خارجی ترکیه به عنوان همسایه ایران بیش از ۴۵۰ میلیارد دلار است. با این حال، نکته مهم در شاخص بدهی‌های خارجی، نسبت رقم بدهی به تولید ناخالص داخلی کشور است که در مقایسه با وضعیت سایر کشورهای هم اندازه با اقتصاد ایران، تقریباً در حد صفر است، به‌طوری که این نسبت از سوی مراجع بین‌المللی حدود ۲ درصد اعلام شده است که در مقایسه با نسبت‌های به مراتب بالاتر سایر کشورها، پایین و قابل قبول محسوب می‌شود. براساس آمارها، ایران در میان ۳۰ اقتصاد اول جهان، کمترین نسبت بدهی داخلی و خارجی و همچنین بالاترین نسبت دارایی دولت به بدهی را دارد.

تقویم بحران بدهی در اقتصاد جهان

اغلب کشورهای از استقراض خارجی به عنوان یکی از روش‌های تأمین مالی استفاده می‌کنند؛ روشی که البته تجربیات تلخی به همراه داشته،

فرصت امروز: ایران در رتبه هفتم پایین‌ترین بدهی خارجی در جهان قرار گرفت. گزارش تازه موسسه انگلیسی مدیریت دارایی جینس هندرسون نشان می‌دهد بدهی کشورهای جهان در سال جاری میلادی با ۹٫۵ درصد افزایش به رکورد ۷۱٫۶ تریلیون دلار خواهد رسید که بیشترین سهم را در این افزایش بدهی، کشورهای ایالات متحده، ژاپن و چین دارند. با بروز پاندمی کرونا، بدهی دولت‌ها در سراسر جهان افزایش یافت و حالا آخرین براوردهای آماری نشان می‌دهد که بدهی چین در سال گذشته با یک پنجم (۶۵۰ میلیارد دلار) افزایش، سریع‌ترین و بیشترین افزایش نقدی را داشته است. در میان اقتصادهای بزرگ و توسعه‌یافته جهان، آلمان بیشترین افزایش درصدی را داشته و حجم بدهی‌هایش ۱۵ درصد افزایش یافته است، یعنی تقریباً دو برابر میانگین سرعت جهانی. گزارش موسسه مدیریت دارایی جینس هندرسون همچنین نشان می‌دهد که حجم بدهی‌های جهانی در دو دهه گذشته سه برابر شده است، اما یک عامل کاهش‌دهنده، هزینه‌های پایین خدمات بدهی بوده است. با این حال، هم‌اکنون قرار است این هزینه‌ها به شدت افزایش پیدا کند و در سال ۲۰۲۲ حدود ۱۴٫۵ درصد رشد نماید و در صورت ثابت بودن ارزش دلار به ۱۰٫۱۶ تریلیون دلار برسد. ایران نیز به لحاظ شاخص میزان بدهی خارجی به تولید ناخالص داخلی، در رتبه هفتم پایین‌ترین میزان بدهی خارجی قرار دارد.

فهرست بدهکارترین کشورهای جهان

رتبه‌بندی کشورها براساس شاخص میزان بدهی خارجی به تولید ناخالص داخلی نشان می‌دهد پرونسی، لیختن‌اشتاین، نیوزیلند، ترکمنستان، کالدونیا، نیجریه، ایران، الجزایر، دانمارک و جزایر ویرجین به ترتیب کمترین میزان بدهی خارجی را دارند. میزان بدهی خارجی ایران ۷٫۱۲ میلیارد دلار است که سرانه بدهی هر ایرانی ۹۰ دلار می‌شود. نسبت بدهی خارجی ایران به تولید ناخالص داخلی نیز فقط ۲ درصد است؛ حال آنکه این شاخص برای روسیه ۳۲ درصد، کره جنوبی ۳۳ درصد، امارات ۵۹ درصد، ترکیه ۶۳ درصد، مالزی ۶۸ درصد، قطر ۸۳ درصد و ژاپن ۹۶ درصد است. همچنین در برخی کشورها، میزان بدهی خارجی از حجم تولید ناخالص داخلی آنها بیشتر است و از این جمله می‌توان به آمریکا با ۱۰۲ درصد، استرالیا ۱۳۰ درصد، ایتالیا ۱۴۱ درصد، آلمان ۱۶۵ درصد، اسپانیا ۱۷۰ درصد، فرانسه ۲۳۰ درصد، سوئیس ۲۸۵ درصد، یونان ۲۹۸

روند خطرناک سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران

سبقت استهلاک از سرمایه‌گذاری ادامه دارد

۸۵۸ میلیارد تومان است. یعنی تشکیل سرمایه در ۹ ماه ابتدای سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه در سال ۱۳۹۹ و ۱۳۹۸ به ترتیب منفی ۵٫۲ درصد و منفی ۲٫۳ درصد رشد داشته است. همچنین میزان تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در مقایسه با ۹ ماه ابتدای سال ۱۳۹۰ حدوداً ۵۱٫۴ درصد کاهش یافته است. از آنجا که سرمایه‌گذاری موتور محرکه یک اقتصاد محسوب می‌شود، نوسانات نامنظم و کاهش آن می‌تواند مشکلات متعددی از جمله گسترش فقر و بیکاری را در کشورهای در حال توسعه به‌وجود آورد. در اقتصاد ایران عوامل مختلفی نظیر تورم مزمن، وابستگی به نفت، تحریم‌های اقتصادی و بی‌ثباتی اقتصاد کلان می‌تواند توضیح‌دهنده این کاهش تشکیل سرمایه باشد. پیش‌تر مرکز پژوهش‌های مجلس نیز نسبت به عواقب کاهش تشکیل سرمایه در اقتصاد ایران هشدار داده بود. روند منفی سرمایه‌گذاری از منظر اثرگذاری بر رشد باقوه اقتصاد ایران بسیار نگران‌کننده است. ادامه این روند، تحقق رشد اقتصادی بالا و دستیابی به اهداف رفاهی و اشتغال در سال‌های آتی را در هاله‌ای از ابهام فرو می‌برد. از این رو باید تلاش‌ها سمت‌وسویی پیدا کند که سیاست‌های بودجه‌ای، پولی، تجاری و ارزی اصلاح شوند و در کنار آنها اصلاحات ساختاری به منظور ثبات اقتصادی و کاهش نااطمینانی، حمایت از فعالان اقتصادی داخلی و فراهم کردن زمینه‌های مناسب جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی در دستور کار قرار بگیرد تا جلوی کاهش سرمایه‌گذاری و کاهش ظرفیت‌های تولیدی آینده کشور گرفته شود. از آنجا که رشد اقتصادی متأثر از عوامل افزایش موجودی سرمایه و رشد بهره‌وری است، افزایش تشکیل سرمایه خالص برای رشد اقتصادی

و افزایش رفاه اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است. برای رشد انبازه سرمایه کشور، سرمایه‌گذاری و تشکیل سرمایه باید بیشتر از استهلاک سرمایه باشد. با این حال، روند کاهشی رشد سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر موجب شده است که میزان استهلاک سرمایه از تشکیل سرمایه پیشی بگیرد. گزارش‌های رسمی بیانگر آن است که میانگین رشد سرمایه‌گذاری در بازه زمانی سال‌های ۱۳۵۹ تا ۱۳۷۸ حدود ۴٫۳ درصد بوده است. از سال ۱۳۸۸ روند سرمایه‌گذاری حقیقی متوقف شده و رشد سرمایه‌گذاری در طی سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸ معادل منفی یک‌درصد بوده است. در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ استهلاک سرمایه از تشکیل سرمایه بیشتر بوده است و آمار مربوط به تشکیل سرمایه ناخالص در ۹ ماه ابتدای سال ۱۴۰۰ نیز نشان می‌دهد که این روند ادامه‌دار است، چنانکه تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ۹ ماه مربوط به سال ۱۴۰۰ حدود ۱۷۹ هزار و ۸۵۸ میلیارد تومان بوده است. این رشد منفی و کاهش تشکیل سرمایه نسبت به سال گذشته می‌تواند نشان‌دهنده آن باشد که هزینه استهلاک سال ۱۴۰۰ نیز بیشتر از تشکیل سرمایه است. آمارهای فصلی مربوط به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ۹ ماهه در بازه ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۰۰ نشان می‌دهد که تشکیل سرمایه ناخالص از سال ۱۳۹۰ به صورت کلی دارای روند نزولی بوده است، چنانکه در سال ۱۳۹۰ تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ۹ ماه ابتدای سال معادل ۷۵۰ میلیارد تومان بوده است. این رقم نشان می‌دهد که میزان تشکیل سرمایه در ۹ ماه ابتدای سال ۱۴۰۰ نسبت به همین بازه زمانی در سال ۱۳۹۰ حدوداً منفی ۵۱٫۴ درصد رشد داشته و نصف شده است.

یادداشت

سازمان بورس مسیر را گم کرده

میثم رادی‌پور
کارشناس اقتصادی

سازمان بورس، خود را مسئول شاخص می‌داند و گویا باید از شاخص محافظت کند، در صورتی که بازار سرمایه بازیگرانی دارد و کار سازمان بورس تنها وضع یکسری از قوانین است. وضع قوانین باید در راستایی باشد که بازار سرمایه بتواند فعالیت کند و جلوی تعارض منافع گرفته شود و به خصوص افراد نتوانند براساس اطلاعاتی که از طریق رانت به دست آورده‌اند، از معاملات بازار سود ببرند. در اینجا بازار سرمایه باید مانع از اتفاقاتی شود که باعث می‌شود کارایی بازار در هر سطحی کاهش پیدا کند. متاسفانه سازمان بورس، خود را در نقش حافظ شاخص می‌بیند و خوشحال می‌شود که قیمت‌ها بالا می‌رود و به طور مشخص زمانی که قیمت‌ها کاهش پیدا می‌کند اظهار نگرانی می‌کند و این امر باعث شده است که سازمان بورس وقتی دامنه نوسان زیاد می‌شود احساس خطر کند، چراکه خود را حافظ شاخص می‌داند و دامن نوسان را باریک و به نظر خود قابل کنترل می‌کند، در صورتی که قیمت سهام هیچ ارتباطی به سازمان بورس ندارد و این دید متاسفانه باعث شده که ایران احتمالا تنها کشوری باشد که دامنه نوسان آن آنقدر محدود است.

کمترین عددی که درخصوص دامنه نوسان در جهان شاهد آن بودیم، ۷ تا ۱۰ درصد بوده و با این کار و وضع دامنه نوسان آن‌هم به این باریکی در کشوری که تورم ۴۰ درصدی دارد، خیلی بی‌معناست. در کشوری که جابه‌جایی قیمتی به شدت رخ می‌دهد و رکورد تورم دنیا را دارد به ثبت می‌رساند، داشتن پایین‌ترین دامنه نوسان معنایی ندارد. سازمان بورس و دولت خود را حافظ بازار و قیمت‌ها در بازار سرمایه می‌دانند، چراکه بورس تحت نفوذ دولت است؛ زمانی که وارد سازمان بورس می‌شوید، عکس دبیرکل‌های سابق بورس گذاشته شده است و عملکرد آنها با شاخص نمایش داده شده است و این نشان می‌دهد که یک سازمان از وظیفه خود ناآگاه است. عملکرد سازمان بورس با شاخص سنجیده نمی‌شود، بلکه به واسطه شکایت‌هایی که می‌شود، سنجیده می‌شود و کاهش شکایت‌ها از به طور مثال ۲۰۰ عدد در سال گذشته و رسیدن آن به ۵۰ عدد در سال جاری نشان‌دهنده عملکرد مثبت سازمان بورس است.

وضعیت فعلی سازمان بورس مانند این است که به داور اعتراض شود که چرا تیمی برنده شد و یا چرا تیمی بازنده شد، در حالی که وظیفه داور، اعمال یک سری قوانین است و حال وضعیت سازمان بورس نیز به همین منوال است و کنترل شاخص ارتباطی به سازمان بورس ندارد و این سازمان مسیر را گم کرده است. این ذهنیت باید از میان برود که وظیفه کنترل شاخص کل برعهده سازمان بورس است و عملکرد بازار سرمایه تنها با این شاخص سنجیده شود. این ذهنیت در بین عموم مردم نیز جا افتاده و موجب شده است سازمان بورس تصمیمات اشتباه بگیرد.

از ۲۹ فروردین‌ماه ۱۴۰۱ انجام می‌شود

افزایش دامنه نوسان در بورس و فرابورس

هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار برای افزایش کارایی و افزایش نقدشوندگی بازار سرمایه، افزایش یک درصدی دامنه نوسان به‌صورت متقارن در بازار اول شرکت بورس اوراق بهادار تهران و شرکت فرابورس ایران را از تاریخ ۲۹ فروردین ۱۴۰۱ مقرر کرد.
سیدمهدی پارچینی، مدیر نظارت بر بورس‌ها با اعلام این خبر به پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا) گفت: یکی از خواسته‌های فعالان بازار طی ماه‌های اخیر افزایش دامنه نوسان قیمت بود. بر همین اساس سازمان بورس در چند ماه اخیر اقدام به بررسی این موضوع کرد. در نهایت پیشنهاد افزایش تدریجی دامنه نوسان در جلسه هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح و مورد تصویب اعضای هیأت مدیره قرار گرفت. این تغییر در ریزساختار بازار در سامانه‌های معاملاتی، از روز دوشنبه (۲۹ فروردین) عملیاتی خواهد شد.

وام مسکن جوانان در تهران ۲ میلیاردی شد

با موافقت بانک مرکزی، حداقل مبلغ سپرده‌گذاری و سقف تسهیلات حساب پس‌انداز مسکن جوانان افزایش یافت. حساب پس‌انداز مسکن جوانان، نوعی برنامه‌ریزی بلندمدت برای خانه‌دار شدن افراد است که متقاضیان می‌توانند با واریز مبلغ به صورت ماهانه و یا یکجا حداقل پس از پنج سال و حداکثر بعد از ۱۵ سال نسبت به دریافت تسهیلات خرید و احداث مسکن اقدام کنند. بدین منظور، هر شخصی که به سن ۱۸ سال تمام رسیده و یا حکم رشد او از سوی دادگاه صادر شده باشد، می‌تواند به نام خود یا کسانی که تحت ولایت و قیمومت او باشند، حساب پس‌انداز مسکن جوانان افتتاح کنند که متقاضیان افتتاح حساب پس‌انداز مسکن جوانان می‌توانند سپرده‌گذاری خود را با واریز حداقل مبلغ ماهیانه (به دفعات یا به صورت یکجا در ابتدای دوره) آغاز کنند.

در این زمینه، برخی از ضوابط و شرایط حساب پس‌انداز مسکن جوانان برای پرداخت تسهیلات از این محل برای سال جاری تغییر کرده که تغییر تقسیم‌بندی مناطق جغرافیایی حساب جوانان به ترتیب از سه منطقه «تهران»، «شهرهای بزرگ» و «سایر مناطق شهری» به «تهران»، «همراکز استان‌ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر جمعیت» یکی از این موارد است. علاوه بر این، افزایش حداقل مبلغ سپرده‌گذاری از ۲۰۰ به ۴۰۰ هزار تومان و افزایش سقف تسهیلات حساب مذکور از یک میلیارد تومان، ۵۰ و ۸۵۰ میلیون تومان تعیین شده برای سال ۱۴۰۰ به مبلغ ۲، ۱۷ و ۱۴ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ به ترتیب در تهران، مراکز استان‌ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر جمعیت و سایر مناطق شهری، برای حساب‌های افتتاحی سال ۱۴۰۱.از دیگر مواردی درخواستی بانک مسکن است که بانک مرکزی با آن موافقت کرده است. همچنین با درخواست مجدد آن بانک مبنی بر امکان تجمع تسهیلات مسکن از محل حساب صندوق پس‌انداز مسکن جوانان و اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن آن بانک در سقف‌های مصوب هر یک از حساب‌های مزبور، با توجه به سیاست‌های کنونی دولت و مجلس شورای اسلامی مبنی بر تقویت ساخت مسکن (قانون جهش تولید مسکن) موافقت نشد.

فرصت امروز: بازار سهام، آخرین روز معاملاتی هفته گذشته را سبزیوش به پایان رساند و نماگر اصلی تالار شیشه‌ای در این روز با ۸ هزار و ۱۰۰ واحد افزایش در ارتفاع یک میلیون و ۴۵۴ هزار واحدی قرار گرفت تا با رشد ۰،۵۶ درصدی بار دیگر از میانه کانال ۱،۴ میلیون واحدی عبور کند. آنچه عملکرد بازار سهام در هفته گذشته را تحت تاثیر قرار داد، بخشنامه جنگالی عوارض صادراتی بر محصولات معدنی در شامگاه دوشنبه بود که فضای بورس را در روز سه شنبه بهم ریخت و باعث شد تا شاخص بورس تهران با افت قابل توجه ۲۳ هزار واحدی، روزی کاملاً سرخ را شاهد باشد؛ روزی که تمامی عقبگرد سهام در آن ناشی از بدبینی قابل‌توجه بازار به نحوه تصمیم‌سازی دولتی بود تا منفی‌ترین روز بورس تهران در طول سه ماه گذشته رقم بخورد. با این حال به نظر می‌رسد که این فضای تردید و نااطمینانی در تالار شیشه‌ای تا حدودی در آخرین روز معاملاتی هفته فروکش کرد، تا بازار سهام هفته را سبزیوش به پایان برساند. بدین ترتیب، شاخص بورس تهران در پایان این هفته در سطح یک میلیون و ۴۵۴ هزار واحد ایستاد تا به نوسان در کانال ۱،۴ میلیونی ادامه دهد. از ابتدای شروع دوره رکودی بورس تهران از میانه تابستان سال گذشته تاکنون که بیشتر از ۲۰ ماه زمان می‌گذرد، شاخص کل بورس تهران تنها دو بار موفق به ورود به ابر کانال یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحد شده و هر بار نیز پس از چند روز نوسان و در روندی نزولی تا محدوه کانال ۱،۲ میلیون واحدی عقب رفته است.

بازدهی منفی بورس در هفته گذشته

شاخص بورس تهران، سومین هفته کاری فروردین ماه را با چراغ قرمز آغاز کرد و با چراغ سبز به پایان رساند. در فاصله این قرمزپوشی تا سبزیوشی، شاخص کل بورس ۹ هزار واحدافت کرد و با ایستادن در سطح یک میلیون و ۴۵۴ هزار واحد در پایان این هفته به بازدهی منفی ۰،۶۶ درصدی بسنده کرد. این هفته در حالی آغاز شد که فعالان بازار سهام با امید به روند صعودی بازارهای جهانی تقریباً نگاه خوش‌بینانه‌ای به معاملات بازار سهام داشتند. برخلاف این انتظار اما شاخص کل بورس در پایان روز شنبه ۲۰ فروردین ماه با افت ۵ هزار واحدی به ارتفاع یک میلیون و ۴۵۸ هزار واحدی رسید. سپس افزایش قابل‌توجه قیمت در برخی از نمادها باعث شد تا تالار شیشه‌ای در روزهای یکشنبه و دوشنبه

شاخص بورس تهران بالاخره به سطح ۱،۵ میلیون واحدی می‌رسد؟

خیز سوم بورس

که رخ می‌داد، شاخص نمی‌توانست به سقف بعدی برگردد و هر نزولی یک کف جدید را امتحان می‌کرد. با این حال اوایل بهمن ماه شاخص کل در محدوده یک میلیون و ۲۰۷ هزار واحد رشد مقطعی خود را شروع کرد و رفته رفته به یک میلیون و ۲۸۰ هزار واحد نیز رسید و در سال جدید از یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحد نیز گذر کرد.»

این تحلیلگر بازار سهام در مورد متغیرهای اثرگذار بر این بازار توضیح می‌دهد: «بازار جهانی بر بازار سهام تاثیرگذار است. البته همین بازار متأثر از اتفاقات بزرگی از جمله جنگ روسیه و اوکراین قرار دارد، چراکه این جنگ در یکی از مناطق مهم دنیا که بسیاری از محصولات خاص مانند جو، گندم و ذرت در آن قرار دارد، رخ داده است. ۴۰ درصد بازار انرژی اروپا در دست روسیه بوده و با این حال تحریم‌های زیادی علیه روسیه وضع شده است. به همین دلیل نظم و توازن بازار بهم خورده که نتایج مختلفی داشته است، به طوری که چند ماه قبل هیچ تحلیلگری نمی‌توانست این قیمت‌ها را پیش‌بینی کند.» به عقیده وی، «با وجود پالس مثبت روسیه برای اتمام جنگ، تحریم‌ها و شرایطی که در جهان شکل گرفته کوتاه‌مدت نیست. طبق برآوردها حتی اگر جنگ تمام شود، عدم توازن تا ۱۸ ماه در بازار جهانی باقی می‌ماند و ممکن است تا مدت‌ها در بسیاری از محصولات مخصوصاً نفت کمبود عرضه و مازاد تقاضا وجود داشته باشد.»

شریعتی با بیان اینکه «بازار سهام از بازار جهانی تاثیر پذیرفته است»، می‌افزاید: «این تاثیر را می‌توان در رشد صنعت اوره و یا هلدینگ‌های پالایشی و پتروشیمی به خوبی دید. از طرف دیگر مذاکرات هسته‌ای به درازا کشیده است و رشد دلار از ۲۵ هزار تومان تا نزدیک ۲۷ هزار تومان متأثر از همین موضوع است. ذهنیت بازار این است که توافق صورت می‌گیرد، پول‌های بلوکه شده آزاد می‌شود و صادرات روزانه نفت به ۲،۵ میلیون بشکه می‌رسد. بازار به این درک رسیده که توافق در مذاکرات به نفعش است. همچنین نزدیک فصل مجامع هستیم، دی بی اس‌ها از قیمت سهم‌ها کم می‌شود و سرمایه‌گذاران باید به این موضوع اهمیت دهند. اگر حجم معاملات خرد، ۹ هزار میلیارد تومان باشد، می‌توان گفت خون در رگ‌های بازار در جریان است، اما اگر حجم معاملات به کمتر از ۳ هزار میلیارد تومان برسد در بازار رکود رخ می‌دهد. بین ۳ تا ۵هزار میلیارد تومان نیز دوره خنثی بازار است.»

کدام استان‌ها بیشترین و کمترین تورم را دارند؟

تغییر جغرافیای استانی تورم

بسیاری دارد، زیرا به دلیل نبود زمینه تولیدی بیشتر نیازهای مصرفی به ویژه میوه، سبزی و پوشاک از دیگر استان‌ها وارد می‌شود.» به گفته وی، «زیرساخت‌های توسعه در کهگیلویه و بویراحمد بسیار اندک هستند و به همین دلیل، نبود واحدهای تولیدی موضوعی است که با افزایش تورم استان پیوند قابل توجهی دارد.»

از سوی دیگر، باید توجه داشت که در فاصله ۱۲ماهه سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰، نرخ تورم کل کشور از عدد ۲۸،۹ درصد (در سال ۱۳۹۹) به رقم ۴۰،۲ درصد (در سال ۱۴۰۰) رسیده است؛ بنابراین نرخ تورم سالانه در بسیاری از استان‌ها نسبت به سال گذشته افزایش داشته است. در جدیدترین جدول تورم استانی مرکز آمار ایران، کهگیلویه و بویراحمد با ۴۸،۲ درصد در صدر ایستاده و همدان با ۳۶،۳ درصد در پایین‌ترین مکان قرار گرفته است؛ وضعیتی که خبر از بهبود شرایط در استان همدان نسبت به سال گذشته و افزایش تورم در استان کهگیلویه و بویراحمد دارد. همچنین ۲۳ استان نرخ تورم بالای ۴۰ درصد داشته‌اند.

در جدول تورمی مرکز آمار ایران همچنین پس از همدان نام دو استان قم و سیستان و بلوچستان با کمترین رشد تورم به چشم می‌خورد، به طوری که در سال ۱۳۹۹ قم نخستین استان کم‌تورم کشور بود و سیستان و بلوچستان هم در جایگاه یازدهم قرار داشت. البته در استان قم در کنار تورم پایین‌تر نسبت به دیگر استان‌ها، سرانه درآمد خوار شهری هم از میانگین کشوری پایین‌تر است.

نکته دیگری که در جدول تورم استان‌ها می‌توان به آن توجه کرد، استان‌هایی هستند که در جدول جدید مرکز آمار جایگاه خوبی کسب کرده‌اند، اما با توجه به رشد سالانه تورم، رقم تورمی آنها بیش از سال ۱۳۹۹ است. بررسی جدول تورم استانی نشان می‌دهد در بین ۱۰ استانی که کمترین تورم را دارند؛ تورم استان‌های قم، سمنان، خراسان رضوی، گیلان و اصفهان با وجود داشتن جایگاه بهتر در جدول اما نسبت به سال گذشته افزایش داشته‌اند؛ وضعیتی که بر کاهش قدرت خرید و بهبود نیافتن وضعیت اقتصادی مردم این استان‌ها دلالت دارد.

با موضوع گذر از پیک ۱۴۰۱ :

نشست وزیر نیرو با مدیران صنعت برق کشور برگزار شد

وزیر نیرو تصریح کرد: مهم‌ترین برنامه ما در صنعت برق توجه هم‌زمان به طرح‌های توسعه و توجه به مدیریت و رعایت الگوی مصرف است.
محرابیان اظهار کرد: بیشترین محدودیت باید در بخش اداری اعمال شود و ابتدا از ساختمان وزارت نیرو، توابیر و سایر شرکت‌های مجموعه

با انتقاد از عملکرد بانک‌های عامل استان عنوان شد؛

جایگاه آذربایجان شرقی در استفاده از تسهیلات بانکی حوزه تولید قابل قبول نیست

را جذب کنند سهمیه آنها به استان های متقاضی دیگر تخصیص داده می شود. وی با بیان اینکه بانک صنعت و معدن آذربایجان شرقی در پرداخت تسهیلات به برخی از معرفی شدگان عملکرد مناسبی داشته، از سایر بانک ها خواست در پذیرش ۱۵ برابری سهم اعتبارات استان بیش از پیش همکاری کنند.
آذربایجان شرقی بیش از چهار هزار واحد تولیدی و صنعتی دارد؛

ثبت ۲۳۶۰۰۰ تماس با سامانه ۱۹۴ شرکت گاز خراسان رضوی در سال ۱۴۰۰

فرشید دشتی با اعلام این خبر اظهار کرد: سامانه تلفنی امداد و پیام ۱۹۴ شرکت گاز خراسان رضوی با هدف پاسخگویی فوری به تماس های اضطراری مردم در حوزه گازطبیعی راه اندازی شده و تماس های شهروندان بر اساس بلقبه بندی خیلی فوری، فوری و عادی در کوتاه‌ترین زمان پیگیری و انجام می شود. وی افزود: در سال ۱۴۰۰ تعداد ۲۳۶ هزار تماس با این سامانه ثبت شد که از این تعداد ۱۰۱ هزار و ۳۲۵ مورد معادل ۴۵ درصد عملیاتی و ۱۳۴ هزار و ۶۹۱ تماس (۵۵ درصد) راهنمایی و مشاوره بود دشتی، دسته بندی پیام های عملیاتی سامانه ۱۹۴ شرکت گاز را شامل حادثه، نشست گاز، بازدید حفاری، ناپیمن، پیام

در بخش‌های کشاورزی و صنعتی آذربایجان شرقی؛

بیش از یک هزار و ۲۰۰ طرح نیمه تمام تولیدی وجود دارد

کلای اضافه کرد: از سیستم بانکی استان انتظار می رود در بخش وام های تبصره ۱۸ تلاش جدی داشته و رقم بالایی را جذب کنند. همچنین بانک ها همکاری لازم با دستگاه های مرتبط برای جذب وام های تبصره ماده ۱۶ را که تسهیلات کم هزینه و معطوف به طبقات محروم جامعه است، افزایش دهند.

وی ادامه داد: تلاش می کنیم در سفر رئیس جمهوری به استان مجوز صدور رقم بالایی از تسهیلات برای بخش تولیدی را دریافت کنیم. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی ادامه داد: ضروری است بانک ها فرایند رایبه تسهیلات را کوتاه تر کرده و شتاب کار را بالا ببرند و تلاش کنیم اعتبارات بیشتری را از محل درآمد ها جذب کنند . وی گفت: بانک های خصوصی باید تلاش کنند در راستای تحقق اهداف توسعه استان نقش ایفا کنند؛ اینکه ۴۴ درصد منابع بانک های خصوصی در استان تبدیل به تسهیلات برای توسعه استان شود، قابل قبول نیست و نامه نگاری و پیگیری می کنیم.

سرپرست سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اراک خبر داد:

برپایی نمایشگاه ماه خوب خدا در بوستان بزرگ ملت

شود.همچنین در کنار این مراسم و به صورت مجزا کلاس تفسیر آیات قرآن کریم توسط دری نجف آبادی نماینده ولی فقیه در استان مرکزی و امام جمعه شهر اراک هم روزه قبل از اذان مغرب برگزار می شود. وی در ادامه به برگزاری مسابقات قرآنی تحت عنوان جشنواره قرآنی نوای آسمانی با همکاری موسسات، نهادها و جامعه قرآنی و دبیرخانه کانون مساجد شهر برای اولین بار در استان مرکزی و شهر اراک اشاره کرد و افزود: این مسابقات به شکل تیمی در رده های سنی مختلف در مساجد برگزار می شود و هر تیم شامل یک مرتل، مودن، مکبر و ادعیه خوان می باشد و تا پایان ماه مبارک این مسابقه ادامه دارد.

سرپرست سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اراک گفت: برپایی نمایشگاه ماه خوب خدا در بوستان بزرگ ملت یکی از برنامه های دیگر این سازمان ویژه ماه مبارک رمضان می باشد که در راستای ارائه خدمات معنوی و فرهنگی به شهروندان در ماه مبارک رمضان برگزار و

بازدید معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری از طرح های شرکت آب منطقه ای مازندران

وی سپس از روند اجرایی سردهنه های رستم بند و آهنگرود در مسیر رودخانه تالار دیدن و ضمن قدردانی از عملکرد شرکت آب منطقه ای مازندران در تامین و انتقال آب، احداث بندهای اجرایی را اقدامی مناسب در جهت توسعه و تقویت کشاورزی عنوان کرد و افزود: این کار علاوه بر تثبیت بستر رودخانه ها می تواند در امر کشاورزی نقش تسهیل کننده‌ای داشته باشد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری در پایان خواستار تسریع در اجرای خط انتقال آب شهر بابل و بهره برداری هر چه سریعتر این طرح تا پالبرز شد.

مشهد- صابر ابراهیم پای: مدیر بهره برداری شرکت گاز استان گفت: در سال گذشته ۲۳۶ هزار مورد تماس مردمی با فوریت های امداد گاز ۱۹۴ شرکت گاز خراسان رضوی به ثبت رسید که ۴۵ درصد این تماس ها عملیاتی بود.

در بخش‌های کشاورزی و صنعتی آذربایجان شرقی؛

آذربایجان شرقی – فلاح: معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی گفت: بیش از یک هزار و ۲۰۰ طرح نیمه تمام تولیدی در بخش‌های کشاورزی و صنعتی استان وجود دارد که برای اتمام این طرح‌ها حداقل ۱۸ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانکی نیاز است.

محمد کلای در جلسه تسهیلات بانکی بخش تولید با اشاره به اینکه سال گذشته حدود ۶ هزار میلیارد تومان در بخش های مختلف تولیدی در استان جذب شده بود، ادامه داد: امسال در بخش تولید سه برابر تسهیلات سال گذشته نیازمند هستیم تا بتوانیم طرح های نیمه تمام استان را به اتمام برسانیم.

وی گفت: افزایش دستمزد نیروی کار و حذف ارز ترجیحی، نیاز به نقدینگی واحدهای تولیدی را افزایش می دهد که اگر بانک ها و سیستم پولی و مالی نتواند متناسب با سیستم اقتصادی خدمات دهد، رشد اقتصادی استان و دستیابی به رشد ۸ درصدی با مشکلات جدی مواجه خواهد شد.

اراک- فرناز امیدي: به گزارش اداره ارتباطات و امور بین الملل شهرداری اراک، علیرضا شعبانی، سرپرست سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اراک به ارائه گزارشی از اقدامات این سازمان ویژه ماه مبارک رمضان پرداخت و اظهار داشت: از ابتدای ماه مبارک، مراسم ترتیل خوانی قرآن کریم که یک برنامه معنوی برای عموم شهروندان است را داریم که با همکاری مرتلین برتر استان مرکزی و شهر اراک تا پایان ماه مبارک رمضان در صلیی بیت المقدس شهر اراک برگزار می

اخبار

دیدار نماینده برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) در ایران با شهردار قم

قم- خبرنگار فرصت امروز: نماینده برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) در ایران با دکتر سقائیان‌نژاد شهردار قم دیدار و گفت و گو کرد. به گزارشش، کلودیو پروویداس با حضور در شهر قم، با دکتر سقائیان‌نژاد شهردار قم به منظور افزایش تعاملات و همکاری‌ها دیدار و گفت و گو کرد. نماینده برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) یکی از مهم‌ترین اهداف سازمان را حمایت از برنامه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در شهرداری‌ها دانست و گفت: در حوزه پژوهش محیط‌زیست و جمعیت سازمان برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) می‌تواند از شهرداری‌ها حمایت کرده و مشارکت کند.

شهردار قم نیز در این دیدار بر آمادگی شهرداری برای همکاری با این سازمان در حوزه‌های مختلف محیط زیست، پسماند، حمل و نقل و آتش نشانی تأکید کرد. برنامه توسعه ملل متحد با هماهنگی وزارت کشور و وزارت امور خارجه با سازمان‌ها و نهادهای مختلفی در ایران ازجمله شهرداری‌ها برای توسعه اقدامات در حوزه‌های مختلف ازجمله حوزه شهری همکاری می‌کند و شهرداری قم نیز برای استفاده از کمک‌های فنی و آموزشی و ارائه دستاوردهای خود همکاری با UNDP را در پیش گرفته است.

شرکت گاز استان گیلان در پرداخت هزینه های لوله کشی داخلی مددجویان مشارکت می کند

رشت- خبرنگار فرصت امروز: طی جلسهای با حضور عیسی جمال نیکویی سرپرست شرکت گاز استان گیلان، سید مهدی خدمت بین دانا مدیر کل بهزیستی استان و عباس اهرایی مدیر کل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گیلان، تفاهم نامه همکاری در زمینه اجرای لوله‌کشی داخلی گاز منازل مددجویان به امضا رسید.

به گزارش روابط عمومی گاز گیلان، عیسی جمال نیکویی سرپرست شرکت گاز استان گیلان در این خصوص اظهار داشت: این تفاهم نامه در راستای اجرای مصوبات سفر استانی ریاست محترم جمهوری و با محورش شرکت ملی گاز ایران به اعضا رسیده است. وی با بیان این مطلب اظهار داشت: با اجرای این تفاهم نامه در دولت انتقالی علاوه بر اعطا اشتراک رایگان به مددجویان، کمک هزینه اجرای عملیات لوله کشی گاز داخلی منازل ۱۶۰۰ خوار تحت پوشش سازمان بهزیستی و کمیته امداد به مبلغ ۶۰ میلیون ریال به این عزیزان پرداخت خواهد گردید.

نیکویی با اشاره به اهمیت اجرای این طرح در زمینه کاهش فقر و افزایش رضایمندی مردم استان گفت: برای اجرای هرچه بهتر این پروژه، مکاتبات و جلسات مستمر مابین شرکت گاز استان گیلان با کمیته امداد و اداره کل بهزیستی استان برای دریافت اطلاعات مدد جویان و نحوه انجام امور انجام خواهد شد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان قزوین:

مشتربینانی که الگوی مصرف را رعایت می کنند نگران افزایش آب بها نباشند

قزوین- خبرنگار فرصت امروز: به گفته مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب استان قزوین، دولت در راستای واقعی نمودن قیمت تمام شده آب، تعرفه های جدیدی وضع کرده که شامل افزایش قیمت پلکانی برای مشترکین پرمصرف می باشد ولی مشترکینی که مطابق با الگوی مصوب مصرف می کنند، نگران آب بهاء خود نباشند. به گزارش روابط عمومی، داراب بیرونودی با اعلام این مطلب که الگوی مصرف مشترکین استان قزوین ۱۴ مترمکعب در ماه است که درسال گذشته ۵۲ درصد مشترکین الگوی مصرف را رعایت کرده اند

وی افزود با توجه به بروز خشکسالی های بی در پی و روند افزایشی مصرف

آب در سال های اخیر، چاره ای جز مدیریت مصرف نمی باشد و این افزایش تعرفه برای مشترکین پرمصرف است تا آنان را به سمت اعمال صرفه جویی سوق دهد. بیرونودی تصریح کرد: با توجه به بودجه ۱۴۰۱ از محل وجوه واریزی به خزانه دولت، مراتب صرف پروژه های تامین آب آشامیدنی خواهد شد و در این زمینه دولت بدنبال اعمال عدالت و مدیریت بر منابع محدود آب می باشد.

فرمانده انتظامی گلستان :

کشف ۱۳۱ میلیارد تومان کالای قاچاق در گلستان

گرجان - خبرنگار فرصت امروز: فرمانده انتظامی گلستان گفت: بیش از ۱۳۱ میلیارد تومان کالای قاچاق در سال ۱۴۰۰ در گلستان کشف شده که در مقایسه با مدت مشابه سالال ۱۳۹۹ حدود ۷۹ درصد رشد داشته است.سردار محمدسعید قاضل دادگر در گفتگو با خبرنگاران اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب در سالیان اخیر همواره تأکید فراوانی بر مقابله با پدیده شوم قاچاق کالا داشته که نشان از اهمیت این حوزه در اقتصاد داخلی کشور دارد.فرمانده انتظامی گلستان، یکی از پیامدهای مخرب قاچاق کالا را تضعیف تولید داخل و افزایش نرخ بیکاری در کشور دانست و گفت: بیکاری، یکی از عوامل بسیار موثر در بروز جرایم و آسیب های اجتماعی است.فاضل دادگر در ادامه با اشاره به عملکرد پلیس استان در حوزه مقابله با قاچاق کالا اشاره کرد و گفت: در سال ۱۴۰۰ با تلاش شبانه روزی کارکنان پلیس امنیت اقتصادی استان، بیش از ۱۳۱ میلیارد تومان کالای قاچاق کشف که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۷۹ درصد رشد داشته است.وی با اشاره به دستگیری یک هزار قاچاقچی در سال گذشته، تأکید کرد: امروز برخورد جدی با سودجویان و متخلان امنیت اقتصادی مطالبه ای عمومی بوده لذا همه دستگاه های متولی در این حوزه باید با تمام توان پای کار باشند.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خبر داد :

استان ایلام رتبه اول خشکسالی کشور با ۴۶ درصد کاهش بارندگی

ایلام- هدی منصور:مدیرعامل شرکت آب منطقه ای ایلام گفت: استان ایلام با ۴۶ درصد کاهش بارندگی در سال جاری رتبه اول خشکسالی کشور را دارد. علی بپرواحمد افزود : در حال حاضر مساحت ۲۰ هزار کیلومتر مربعی استان درگیر خشکسالی گسترده شده و متأسفانه از هیلان تا دهلران را در بر گرفته است.

وی اظهار داشت: کاهش بارندگی علاوه بر تأثیر سو بر طبیعت استان، سبب افت شدید منابع آب های سطحی و زیرسطحی شده و به تبع آن صنعت، کشاورزی و محیط زیست را به شدت تحت تأثیر قرار داده و طبیعتا در ادامه امنیت غذایی و معیشت مردم نیز دچار مشکل خواهد شد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای ایلام تأکید کرد : وضعیت استان از لحاظ بارش ها بسیار نگران کننده و خشکسالی پیاپی استان را در حالت بحرانی قرار داده است.

وی ادامه داد: میزان بارش های سال زراعی جاری در ایلام تاکنون ۱۸۱ میلیمتر بوده که این میزان نسبت به بلند مدت ۴۶ درصد و نسبت به سال گذشته که خشکترین سال نیم قرن گذشته نامگذاری شده ۴۲درصد کاهش نشان می دهد.

بپرواحمد خاطر نشان کرد: دوسال پیاپی خشکسالی منابع آبی استان را تحت تأثیر قرار داده که ماحصل آن کاهش رواناب رودخانه ها بعضا تا ۸۲ درصد، کاهش محسوس آبدی چشمه ها، افت سطح تراز آب زیر زمینی و کاهش حجم سدهای استان به حدود ۴۶درصد بوده است، که با شروع فصل گرم و افزایش تبخیر و از طرفی افزایش مصرف این انرژی بین منابع و مصارف بیشتر خواهد شد.

بازدید مهدی شریفیان نماینده مردم اسلامشهر در مجلس شورای اسلامی از شهرک امام حسین(ع)

اسلامشهر- عمروانی: مهدی شریفیان نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی از سالن ورزشی و سوله بحران شهرک امام حسین امیان آباد) بازدید کرد.

به گزارش مرکز ارتباطات شهرداری اسلامشهر، در این بازدید که محسن حمیدی شهردار اسلامشهر، برخی اعضای شورای اسلامی شهر و مدیران شهرداری، شریفیان را همراهی می کردند، ضمن بازدید از سالن ورزشی و سوله بحران شهرک امام حسین و نقاط مختلف منطقه ، از نزدیک در جریان معضلات این شهرک و مشکلات ساکنین قرار گرفت.

افزایش ۳۶ درصدی پرونده های زمین خواری گلستان

گرجان- خبرنگار فرصت امروز: رئیس پلیس امنیت اقتصادی گلستان از افزایش ۳۶ درصدی پرونده های زمین خوری استان در سال قبل خبرداد.سرهننگ عباسعلی پهلوانی نسب، در نشست خبری با اصحاب رسانه گلستان اظهار کرد: در مجموع جرایم و مفاسد اقتصادی در سال گذشته ۲۱ درصد در تشکیل پرونده و ۲۳ درصد در دستگیری متهمان افزایش داشتیم.رئیس پلیس امنیت اقتصادی گلستان افزود: در زمین خواری شاهد افزایش ۳۶ درصدی پرونده‌ها و افزایش ۲۴ درصدی دستگیری متهمان بودیم.پهلوانی نسب عنوان کرد: مساحت زمین‌ها‌عم از تصرف اراضی دولتی و تغییر کاربری ۱۰۸ هکتار بوده است.طبق گفته وی چهار طرح مبارزه با زمین خواری در سال قبل اجرا شد که ارزش کشفیات آن ۵۵۲ میلیارد ریال بوده است.رئیس پلیس امنیت اقتصادی گلستان از اجرای هشت طرح مقابله با احتکار در سرایر استان در سال گذشته خبرداد و گفت: در این راستا ۸۸ فقره پرونده تشکیل که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۹ درصد رشد داشته است و در تعداد دستگیری‌ها هم شاهد افزایش ۱۴ درصدی هستیم.پهلوانی نسب اضافه کرد: ارزش ریالی کالا‌های مکشوفه احتکاری ۸۸۹ میلیارد ریال بوده که در مدت مشابه با سال ۹۹ از نظر ریالی ۱۱۲ درصد افزایش داشته است.طبق گفته وی عمده کالا‌های کشف شده شامل برنج، گندم، آرد، روغن خوراکی، قند، شکر و نهاده‌های دامی بوده است.

شیوه‌های توسعه فرهنگ دور کاری در شرکت

به قلم: سید بلخی

کارشناس کسب و کار

ترجمه: علی آل علی

فرهنگ دور کاری در سال‌های اخیر بدل به گزینه‌ای جذاب برای کارآفرینان شده است. همه‌گیری کرونا و اجبار اغلب کسب و کارها برای پیگیری روند کاری براساس این شیوه محرک اصلی در این میان محسوب می‌شود. امروزه با توجه به کاهش شدت همه‌گیری کرونا، انتظار اصلی بی‌انگیزگی کارآفرینان برای ادامه روند استفاده از دور کاری است. با این حال در عمل هیچ نشانه‌ای از کاهش انگیزه کارآفرینان در دسترس نیست، چراکه در قالب دور کاری امکان کاهش هزینه‌ها به طور قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. با این حساب کمتر کسب و کاری اقدام به صرف نظر از این زمینه به سادگی خواهد کرد.

نکته اساسی در این میان نحوه استفاده درست از فرآیند دور کاری است. اگر شما در این میان برنامه‌ای مشخص برای توسعه فرهنگ این استراتژی در کسب و کارتان نداشته باشید، خیلی زود با مشکلات گسترده در این میان رو به رو خواهید شد. این امر می‌تواند فرصت‌های پیش روی‌تان برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف را به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد. درست‌ست به همین خاطر باید از همان ابتدای استفاده از روند دور کاری به فکر فرهنگ‌سازی برای آن نیز باشید.

هدف اصلی در این مقاله بررسی برخی از نکات کلیدی برای استفاده از روند دور کاری در دنیای کسب و کار است. این امر به شما برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف کمک کرده و موقعیت‌تان از نظر مدیریت کارمندان در روند دور کاری را ساده خواهد کرد. در ادامه برخی از مهمترین نکات در این راستا را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

تقویت ارتباطات بر مدار ماموریت و ارزش‌های شرکت

وقتی کارمندان شما از نقطه نظر فاصله مکانی دور از یکدیگر مشغول کار هستند، شرایط برای تاثیرگذاری بر روی آنها به طور مداوم سخت‌تر می‌شود. در این وضعیت صحبت کردن از ارزش‌های مشترک برند امری غیرمنطقی خواهد بود. درست‌ست به همین دلیل شما باید از همان ابتدای امر تقویت ارتباطات میان اعضای شرکت را در دستور کار قرار دهید. این امر باید بر مدار ماموریت و ارزش‌های شرکت صورت گیرد. به این ترتیب کارمندان دور کار شما حتی در صورت ادامه داشتن استراتژی مورد بحث برای مدت زمانی طولانی نیز هم نسبت به اهداف و ارزش‌های برندتان احساس تعلق خاطر خواهند داشت.

برگزاری جلسات مجازی منظم

برگزاری جلسات مجازی یکی از فعالیت‌های مهم و تاثیرگذار در دنیای کسب و کار محسوب می‌شود. امروزه بسیاری از کارآفرینان در فرآیند دور کاری به طور کامل کارمندان را فراموش می‌کنند. نکته مهم اینکه کارمندان شرکت در موقعیت کار حضوری به طور مداوم امکان استفاده از توصیه‌ها و راهنمایی‌های همکاران‌شان را دارند. این امر در فرآیند دور کاری کمتر به چشم می‌خورد. همچنین ارتباط میان کارمندان با مدیران نیز به طور موثری قطع می‌شود. بنابراین شما برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف‌تان چاره‌ای به غیر از اتکا به توانایی کارمندان از هم دور افتاده نخواهید داشت. این امر اغلب اوقات شما را با درسره‌ای بزرگ و مهمی رو به رو خواهد کرد. درست‌ست به همین خاطر باید همیشه حساب ویژه‌ای بر روی برگزاری جلسات منظم برای بهبود رابطه میان اعضای شرکت داشته باشید.

سرمایه‌گذاری بر روی فناوری‌های تازه

فناوری‌های تازه همیشه نقش ساده‌سازی فرآیند کسب و کار را داشته‌اند. این امر به شما برای جلب نظر مخاطب هدف به ساده‌ترین شکل ممکن کمک کرده و در فرآیند دور کاری امکان تعامل بهتر میان اعضای شرکت را فراهم می‌سازد. برخی از شرکت‌ها هنوز هم در طول سال‌های اخیر با فناوری‌های مربوط به دهه‌های قبل کسب و کارشان را اداره می‌کنند. در این میان اگر شما فورا تغییری در روند فعالیت‌تان صورت ندهید، برای مدت زمانی طولانی باید منتظر بهینه‌سازی شرایط شرکت، به ویژه در وضعیت دور کاری، باشید. درست به همین خاطر وظیفه اصلی شما در این میان استفاده سریع از فناوری‌های نوین در عرصه کسب و کارتان است.

قدردانی و تشکر از اعضای تیم

بدون شک اعضای تیم کاری شما هم در فرآیند دور کاری سختی‌های بسیار زیادی را تحمل می‌کنند. این امر باید همیشه در کانون توجه شما قرار داشته باشد. اگر گاهی اوقات از کارمندان‌تان یک قدردانی ساده انجام دهید، نه تنها راه دوری نمی‌رود، بلکه حتی فرصت نمایش احترام برندتان به کارمندان و رفتار حرفه‌ای خودتان در قالب یک مدیر یا کارآفرین را نیز خواهید داشت. این امر کیفیت کاری اعضای شرکت در فرآیند دور کاری را نیز به شدت بهینه‌سازی می‌کند.

منبع: customerthink.com

فرصت امروز

روزنامه‌مدیریتی –اقتصادی

| **شنبه** **|** ۲۷ فروردین ۱۴۰۱ **|** شماره ۱۹۹۴ **|** صفحه ۸ **|**

صاحب امتیاز:موسسه مطبوعاتی فرصت سازان امروز

مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا قدیمی

چاپ: هنر سرزمین سبز

دفتر مرکزی: مطهری، خیابان علی‌اکبری، پلاک ۱۱۵

دفتر مرکزی: ۸۸۳۱۷۷۳۸

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۳۲۰۹۶۰

آیین نامه اخلاقی حرفه ای روز نامه: WWW.FORSATNET.IR/REGULATIONS

WWW.FORSATNET.IR

INFO@FORSATNET.IR

تبلیغات خلاق

به قلم: ناوا هاپکینز

کارشناس بازاریابی PPC و سخنران حوزه کسب و کار

ترجمه: علی آل علی

هدف گذاری مجدد بر روی مشتریان یک امر دلخواهی برای برندها نیست. امروزه تمام بازاریاب‌ها در دنیایی مشغول بازاریابی و تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف هستند که رقابت بسیار زیادی در آن جریان دارد. درست‌ست به همین خاطر باید همیشه آمادگی لازم برای استفاده از شیوه‌های تازه و تاثیرگذار را داشته باشند، در غیر این صورت مشتریان به سادگی سراغ دیگر برندهای حاضر در بازار می‌روند. یکی از نکات مهم در این میان تلاش برای جلب نظر مشتریان به ظاهر از دست رفته است. به عنوان مثال، اگر یکی از مخاطب هدف برند شما پس از چک کردن سایت رسمی فروشگاه‌تان اقدام به افزودن برخی از محصولات به سبد خریدش کرد و به طور ناگهانی دیگر آن را نهایی نکرد، شما نباید پا پس بکشید. یک کمپین هدف‌گذاری مجدد در این شرایط امکان تاثیرگذاری حرفه‌ای بر روی مخاطب هدف را به همراه خواهد داشت. شما با چنین کاری به سادگی هرچه تمام‌تر فرصت کسب سود از یک مشتری به ظاهر از دست رفته را خواهید داشت.

امروزه مردم آنقدر سرشان شلوغ هست که گاهی اوقات تعامل‌شان با برندها را فراموش می‌کنند. در این شرایط شما باید یادآوری مناسبی برای مشتریان داشته باشید. این امر نه تنها شما را برندی بی‌ادب تصویر نمی‌کند، بلکه شانس تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف را نیز به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش خواهد داد. به این ترتیب شانس‌تان برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف به طور مداوم افزایش پیدا می‌کند.

امروزه بسیاری از برندها برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف به طور مداوم از شیوه بازاریابی با هدف‌گذاری مجدد سود می‌برند. مزیت اصلی این شیوه آشنایی نسبی مخاطب هدف با برند شما و امکان تاثیرگذاری بی‌درنگس بر روی آنهاست. در چنین شرایطی شما فقط باید یک یادآوری خودمدانی برای مشتریان داشته باشید، در غیر این صورت شاید هرگز فرصت تاثیرگذاری بسر روی مخاطب هدف‌تان را پیدا نکنید. هدف اصلی در این مقاله بررسی برخی از نکات مهم برای بازاریابی در قالب یادآوری به مخاطب هدف است. این امر به شما برای افزایش تعداد فروش‌تان در بازار و همچنین جلب نظر مشتریان به طور حرفه‌ای کمک خواهد کرد. در ادامه برخی از مهمترین توصیه‌ها و نکات برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف در چنین شرایطی را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

استفاده از داده‌های دست اول

امروزه بسیاری از موسسه‌ها و مراکز آماري مشغول ارائه خدمات متنوع به برندها هستند. این امر شاید در نگاه نخست بسیار جذاب به نظر برسد، اما اگر شما به طور گسترده‌ای خودتان را وابسته چنین خدماتی نمایید، دست آخر هیچ شانسسی برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان نخواهید داشت. بدون تردید هر برندی دارای رابطه‌ای نزدیک و خودماني با مشتریان است. اگر شما در این میان به رابطه مورد نظر احترام نگذارید و از آن برای ارائه خدمات دقیق سود نبرید، خیلی زود از فهرست برندهای مورد علاقه مشتریان خارج خواهید شد.

دسترسی به اطلاعات دست اول شاید در نگاه نخست امر بسیار سختی به نظر برسد. این فرآیند برای برخی از بازاریاب‌ها شامل گفت و گو مستقیم با مخاطب هدف و برنامه‌ریزی براساس نتایج آن گفت و گوهاست. اگر شما در این میان اقدام به تاثیرگذاری مناسب بر روی مخاطب هدف‌تان نمایید، شانس هدف‌گذاری دوباره بسر روی آنها بدون نیاز به پرداخت هزینه اضافی را خواهید داشت. این امر وضعیت‌تان در بازار را به طور قابل ملاحظه‌ای توسعه می‌دهد. بنابراین باید همیشه این نکته مهم را در نظر داشته باشید. اگر برند شما در شبکه‌های اجتماعی دارای اکانت رسمی است، کار شما برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف و هدف‌گذاری دوباره بی‌نهایت ساده خواهد شد. دلیل این امر انتشار محتوای آماري حرفه‌ای از سوی شبکه‌های اجتماعی برای هر حساب کاربری است. بنابراین شما می‌توانید به اطلاعات دست اول بدون نیاز به تحمل سختی‌های فراوان دسترسی داشته باشید. این امر وضعیت شما در بازار را به طور قابل ملاحظه‌ای توسعه خواهد داد.

یادتان باشد در دنیای هدف‌گذاری دوباره بر روی مخاطب هدف‌تان همیشه اول توجهی نشان نمی‌دهند. درست‌ست به همین خاطر اگر شما کمپین‌تان را با استفاده از اطلاعات درست و دقیق طراحی کنید، شانس‌تان برای جلب نظر مخاطب هدف به شدت افزایش پیدا می‌کند.

مخاطب هدف مشابه را فراموش نکنید

وقتی شما به دنبال هدف‌گذاری دوباره بر روی مخاطب هدف‌تان هستید، باید نیم نگاهی به سایر مخاطب هدف مشابه نیز داشته باشید. این امر وضعیت کسب و کارتان را در شرایط بسیار خوبی قرار داده و امکان تاثیرگذاری بر روی دامنه وسیع‌تری از مشتریان را به همراه دارد. متأسفانه برخی از بازاریاب‌ها در کمپین های هدف‌گذاری مجدد فقط بر روی مشتریان برند و کسانی که اندک تعاملی با برندشان داشته‌اند، تمرکز می‌کنند. این امر نه تنها شما را از نقطه نظر تاثیرگذاری بر روی مشتریان عقب نگه می‌دارد، بلکه دیگر حتی خبری از مشتریان تازه هم نخواهد بود. درست‌ست به همین دلیل شما باید همیشه برای جلب نظر مشتریان به مثابه اولین برند حاضر در بازار اقدام نمایید. همچنین هدف‌گذاری بر روی دامنه مخاطب‌های دارای شباهت با مشتریان برندتان نیز ایده جذابی خواهد بود. این نکته به شما شانس بسیار زیادی برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف خواهد داد.

یادتان باشد شما برای جلب نظر مشتریان باید به طور مداوم با مخاطب هدف‌تان تعامل داشته باشید. این امر به

شما فرصت بسیار خوبی برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان خواهد داد. بعضی از بازاریاب‌ها در این میان به طور مداوم احساس خجالت می‌کنند. توصیه ما به شما در این شرایط کنار گذاشتن چنین احساساتی و تلاش برای تعامل با مشتریان به طور مستقیم است. این طوری بازگشت سرمایه کمپین‌تان در راستای هدف‌گذاری مجدد به طور مداوم افزایش پیدا می‌کند.

هدف‌گذاری بر روی گروه‌های متنوع

بعضی از برندها برای بازیابی مشتریان با هدف‌گذاری مجدد بر روی آنها فقط به دامنه محدودی از مشتریان توجه نشان می‌دهند. شاید این امر از روی وسواس زیاد صورت گیرد، اما هرگز نتیجه مناسبی به همراه نخواهد داشت. شما به عنوان یک برند باید در راستای افزایش شهرت‌تان بر روی تمام دامنه مشتریان اثرگذاری داشته باشید. درست‌ست به همین خاطر ارسال ایمیل یا محتوای کمپین‌تان برای دامنه وسیعی

از مشتریان همیشه ایده خوبی خواهد بود. یادتان باشد در این میان شما باید همیشه انگیزه‌تان برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان را به روشنی بیان کنید، در غیر این صورت خیلی راحت از سوی دیگر برندها در رقابت برای جلب نظر مشتریان محتمل شکست خواهید شد. امروزه کمپین‌های بازاریابی اغلب اوقات با هدف‌گذاری گسترده بسر روی مخاطب‌های خاص مورد شناسایی قرار می‌گیرد. به عنوان مثال، برخی از کمپین‌ها به طور انحصاری برای افزایش فروش محصولات طراحی شده و برخی دیگر نیز به منظور آشناسازی مشتریان با برند طراحی و نمایش داده می‌شود. یکی از مثال‌های مناسب برای فعالیت در این حوزه به منظور تاثیرگذاری بر روی مشتریان مربوط به حوزه شماره تماس یا دیگر روندهای ارتباطی را خواهید داشت. به این ترتیب شانس‌تان برای بازیابی مشتریان بالقوه برند به طور گسترده افزایش پیدا خواهد کرد. امروزه بسیاری از برندها برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان‌شان مربوط به توانایی برای ایجاد کالال‌های ارتباطی است. اگر شما در این میان راهکارهای متنوعی را در دستور کار قرار دهید، امکان تهیه شماره تماس یا دیگر روندهای ارتباطی را خواهید داشت. به این ترتیب شانس‌تان برای بازیابی مشتریان بالقوه برند به طور گسترده افزایش پیدا خواهد کرد. امروزه بسیاری از برندها برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان فقط فعالیت‌های خاصی را مورد شناسایی و توجه گسترده قرار می‌دهند. این امر شامل توجه به فروش بیشتر و همچنین آشناسازی آنها با برندشان است. در این میان اگر شما فعالیت برندسازی را نیز مورد توجه قرار دهید و در کنار سایر کارها به دنبال بهبود ارتباط کلی‌تان با مشتریان حاضر در بازار باشید، امکان اجرای کمپین‌های هدف‌گذاری مجدد با کیفیت بالاتر را پیدا خواهید کرد.

استفاده از داده‌های معتبر برای سئو بهتر

وقتی شما به دنبال اثرگذاری بسر روی مخاطب هدف هستید، باید به تکنیک‌های سئو نیز توجه نشان دهید. بی‌تردید هر وقت پای بازاریابی در میان باشد، سئو هم به عنوان یک فرآیند تکمیلی باید در کانون توجه قرار گیرد، در غیر این صورت شاید هرگز فرصتی برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف‌تان پیدا نکنید. این نکته شانس‌تان در بازار را به شدت کاهش داده و امکان تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف را از بین می‌برد.

شما برای استفاده از تکنیک‌های سئو در حوزه بازاریابی مسیر دشواری را پیش رو ندارید. امروزه ابزارهای بسیار زیادی برای پیدا کردن کلیدواژه‌های حرفه‌ای و ترندهای مناسب برای تولید محتوا در دسترس است. تنها کاری که شما در این میان باید انجام دهید، استفاده از منابع اطلاعاتی گسترده است. این امر به شما برای اطمینان با درصد بالا از نتایج فعالیت‌تان کمک خواهد کرد. با این حساب دیگر مشکلی از نظر سطح تاثیرگذاری بسر روی مخاطب هدف نخواهید داشت.

یادتان باشد کمپین‌های شما حتی در حین اجرا نیز نیاز

به به‌روز رسانی دارد. بنابراین اگر پس از اجرای کمپین با

ترند تازه یا کلیدواژه‌هایی بهتر آشنا شدید، باید در همان

وقت اقدام به به‌روز رسانی کلیدواژه‌های‌تان نمایید. در غیر

این صورت هیچ شانسسی برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب

هدف‌تان نخواهید یافت.

مشتریان در بازارهای امری سختگیری بسیار زیادی برای

تعامل با مشتریان دارند. این امر وضعیت شما برای تولید

محتوا را به شدت دشوار می‌سازد. درست‌ست به همین خاطر باید

همیش از اطلاعات دست اول برای اثرگذاری بر روی مخاطب

هدف‌تان سود ببرید.

تکنیک‌های طراحی کمپین هدف‌گذاری مجدد با تاثیرگذاری بالا

امروزه ابزارهای گوگل در کنار برخی از موسسه‌های حرفه‌ای امکان تاثیرگذاری بسر روی مخاطب هدف به طور حرفه‌ای را فراهم می‌سازد. این ابزارها اطلاعات دقیقی در اختیار بازاریاب‌ها قرار داده و کار آنها برای سئو محتوا را بی‌نهایت ساده می‌سازد. با این حساب تنها نکته مهمی که باید مدنظر شما قرار گیرد، مربوط به اضافه کردن کلیدواژه‌های کلیدی به محتوای‌تان است. این امر فرصت بسیار خوبی به شما برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف خواهد داد.

استفاده از زبان ساده و مناسب

شما به عنوان یک بازاریاب قرار نیست از اصطلاحات بسیار سخت و پیچیده سود ببرید. در عوض باید کمپین‌های‌تان را طوری طراحی کنید که هر کاربر ساده‌ای امکان آشنایی با آن را داشته باشد. این امر به طور مشخص در رابطه با محتوای کمپین مصداق دارد. به عنوان مثال، اگر شما در زمینه تولید قطعات کامپیوتری فعالیت دارید، باید توضیحات آن را به طور کاملا کاربردی پیش روی مخاطب هدف‌تان قرار دهید، در غیر این صورت شاید حتی یک نفر هم در بازار متوجه حرف‌های شما نشود. این نکته شانس شما برای فروش بیشتر و تبدیل شدن به برندی حرفه‌ای در میان مشتریان را به شدت کاهش می‌دهد.

اگر شما به عنوان بازاریاب به طور مداوم از اصطلاحات ویژه استفاده می‌کنید، شاید اکنون زمان ایجاد تغییریاتی اساسی در کارتان رسیده باشد. این امر به معنای ضرورت ساده‌سازی محتوای کمپین برای مخاطب هدف است، در غیر این صورت شاید دیگر هیچ وقت فرصتی برای تعامل با مخاطب هدف‌تان پیدا نکنید. استفاده از نمونه محتوای موفق در زمینه تاثیرگذاری بر روی کاربران ایده بسیار خوبی به نظر می‌رسد. با این حساب شما پیش از راه‌اندازی کمپین هدف گذاری مجدد بر روی مخاطب هدف باید دست کم چند تا از کمپین‌های موفق در این راستا را به دقت مورد بررسی قرار دهید. اینطوری دیگر نیازی به نگرانی بابت نتیجه کار نخواهد بود و در عین حال درس‌های‌تان برای اثرگذاری بر روی مخاطب هدف از بین می‌رود.

درک تفاوت میان هدف‌گذاری و ارزیابی مخاطب هدف گاهی اوقات برندها تصمیم‌شان برای ایجاد ارتباط دوباره با مشتریان بالقوه برند قطعی است. در این صورت استفاده از کمپین هدف‌گذاری مجدد ایده بسیار خوبی به نظر می‌رسد. شما در این صورت به خوبی امکان تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف را داشته و تکلیف‌تان از همان ابتدا روشن خواهد بود.

در سوی دیگر برخی از برندها از همان ابتدای امر انگیزه‌ای برای اثرگذاری بر روی مشتریان یا ارتباط دوباره با آنها ندارند. در عوض چنین برندهایی به دنبال ارزیابی وضعیت هستند. مطالعات موردی و همچنین ارزیابی وضعیت کلی بازار در دسته چنین کارهایی قرار می‌گیرد. با این حساب اگر شما به دنبال صرف شناسایی بهتر مخاطب هدف‌تان هستید، نباید از همان ابتدا شروع به تولید محتوا نمایید. این امر نوعی کار عجولانه از سوی شما خواهد بود. امروزه بسیاری از بازاریاب‌ها به اشتباه در تلاش برای مطالعه بازار اقدام به شروع یک فرآیند کامل بازاریابی می‌کنند. اغلب اوقات نیز نتیجه چنین فعالیت‌های بازاریابی از پیش قابل حدس زدن است.

دسته‌بندی مخاطب هدف برند

کمپین‌های هدف‌گذاری مجدد برای همه کاربران مزیت مشخصی به همراه ندارد. هنر شما در این میان دسته‌بندی دقیق مخاطب هدف و تلاش برای تولید محتوای اختصاصی برای هر کدام از آنهاست. این نکته به شما امکان تاثیرگذاری حرفه‌ای بر روی مخاطب هدف را داده و شانس‌تان در عمل را به شدت تقویت خواهد کرد. یادتان باشد دسته‌بندی مشتریان یا مخاطب هدف برند باید براساس ویژگی‌های مشترک‌شان صورت گیرد. یکی از ساده‌ترین نمونه‌ها در این میان تلاش برای استفاده از دسته‌بندی براساس موقعیت مکانی مخاطب هدف و همچنین دامنه سنی‌شان است. شما با چنین کاری به بهترین شکل ممکن فرصت تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف‌تان را پیدا می‌کنید. نکته جالب اینکه اغلب اوقات شخصی‌سازی محتوا براساس چنین راهکاری همراه با تاثیرگذاری بسیار بیشتر بر روی مخاطب هدف خواهد بود.

موضع برندتان را مشخص سازی

موضع برند شما در کمپین‌های هدف‌گذاری مجدد بر روی مخاطب هدف باید کاملا روشن باشد. اشتباه برخی از برندها در این میان تلاش برای ایجاد صمیمیت بیش از اندازه با مشتریان است. این امر شما را در اغلب اوقات از هدف اصلی‌تان در راستای تعامل با مخاطب هدف دور خواهد کرد. درست‌ست به همین خاطر باید عملکرد بسیار خوبی در این میان از خودتان نشان دهید، در غیر این صورت به سادگی امکان مواجهه با مشکلاتی برای تاثیرگذاری بر روی مشتریان مورد نظر را خواهید داشت.

موضع یک برند در کمپین‌های هدف‌گذاری مجدد باید تقاضا از مشتریان برای بازدید دوباره از محصولات یا حتی ارزیابی تصمیم‌شان درباره وضعیت برند باشد. این امر به سادگی هرچه تمام‌تر شما را در موقعیت تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف قرار داده و فرصت‌های پیش روی‌تان را تقویت می‌کند.

یادتان باشد اگر یک مشتری به هر دلیلی تمایلی برای ادامه همکاری با شما یا بازدید دوباره از فروشگاه‌تان نداشت، نباید بیش از اندازه به وی اصرار کنید. این امر شما را در موقعیت ضعف قرار داده و شاید شکایت‌های دنباله‌دار مشتریان را نیز به همراه داشته باشد. پس همیشه موضع‌تان را به روشنی بیان کرده و سپس از پافشاری بی‌دلیل روی آن پرهیز کنید. بی‌شک هدف‌گذاری دوباره بسر روی مخاطب هدف امر ساده‌ای نیست. با این حال اگر شما توصیه‌های مورد بحث در این مقاله را در نظر داشته باشید، کارتان در این راستا به شدت ساده‌تر خواهد شد.

منبع: wordstream.com